

Om högeravvikelsen i Sovjetunionens Kommunistiska Parti (bolsjevikerna)

Tal på SUKP(b):s Centralkommittés och Centrala kontrollkommissions plenum den 1 april 1929 (Stenogram)

[Ur *Leninismens problem* s 325-419]

Introduktion

Detta tal är Stalins stora uppgörelse med den s k högeroppositionen, med Bucharin och Rykov i spetsen. Den viktigaste frågan som avhandlas är jordbrukspolitiken, där Stalin-fraktionen är på väg att överge den sedan 1921 förda NEP-politiken och genomdriva en radikal kollektivisering, vilket Bucharin m fl är kritiska till.

Stalins tal är en partsinlaga och de argument som framfördes av Bucharin & Co får man veta väldigt lite om. Stalins tal var f ö långt ifrån okontroversiellt vid den tidpunkt det hölls. Det faktum att det inte publicerades i sin helhet kort efter mötet, vilket var brukligt, utan långt senare, är ett tecken på detta.*

Men intressantare – och viktigare – är givetvis hur den stalinska politiken genomdrevs i praktiken och de konsekvenser som detta fick. För bönderna innebar de kommande åren brutalt genomförda tvångskollektiviseringar som ledde till att miljontals bönder förvisades, och till hungersnöd i vissa områden (bl a Ukraina och Kaukasus). Och Stalins politiska motståndare kom stort sett alla att utrensas och dödas under ”den stora terrorn” (åren 1936-39).

För att få veta mer om de ståndpunkter och argument som framfördes av de oppositionella och det historiska händelseförloppet så finns flera utmärkta arbeten som man kan rådfråga.

Grundligast är Moshé Lewins utomordentliga arbete om kollektiviseringen, vars ursprungliga upplaga kom ut på franska (1966), men som översatts till flera språk. Marxistarkivet håller på att publicera det i svensk översättning: [Bönderna och sovjetmakten: 1928-1930](#)).

En annan läsvärd redogörelse finns i Alec Noves bok *Sovjets ekonomiska utveckling* (1971).

Den som vill veta mer om Bucharins linje kan rådfråga Stephen F Cohens [Bucharin och den ryska revolutionen](#), medan Trotskij och vänsteroppositionens behandlas av Deutscher i [Den avväpnade profeten](#) och av Pierre Broué i *Trotskij – en biografi*.

Martin F

Kamrater! Jag tänker inte befatta mig med personfrågor, även om det personliga momentet spelade en ganska betydande roll i uttalandena av vissa kamrater ur Bucharins grupp. Jag lämnar dem åsido, emedan det personliga momentet är en bagatell, och att uppehålla sig vid bagateller är lönlöst. Bucharin talade om sin privata brevväxling med mig. Han läste upp några brev, av vilka det framgår att vi, som ännu i går var personliga vänner, numera separerat i politiken. Samma tonfall förnams även. i Uglanovs och Tomskijs tal. Hur hänger det ihop, menar de — vi är, gamla bolsjevik och plötsligt yppar det sig skiljaktigheter oss emellan, vi förstår inte att respektera varandra.

Jag tror att all denna jämmer och dessa verop inte är värda ett ruttet lingon. Vi utgör inte en

* Delar av talet publicerades i tidskriften i *Bolsjevik* nr 23-24, som kom ut i slutet av 1929. Men i sin helhet publicerades det först i ryska upplagan av Stalins Samlade verk, *Sotjinenija*, band XII (1949-50).

familjekrets, inte ett sällskap personliga vänner, vi är arbetarklassens politiska parti. Det får inte tillåtas att den personliga vänskapens intressen ställes högre än sakens intressen.

Om vi kallar oss gamla bolsjeviker bara för att vi är *gamla*, står det illa till med vår sak, kamrater. Gamla bolsjeviker åtnjuter inte aktning för att de är *gamla* utan för att de därjämte är evigt unga, icke åldrande revolutionärer. Om en gammal bolsjevik vikit av från revolutionens väg eller förfallit och förlorat sin politiska betydelse, så har han ingen rätt att kalla sig gammal bolsjevik, vore han än hundra år gammal, och han har ingen rätt att kräva aktning av partiet.

Dessutom får man inte ställa personliga vänskapsfrågor på samma plan som politiska frågor, ty som man säger — vänskap är en sak — tjänsten en annan. Vi står alla i arbetarklassens tjänst, och om den personliga vänskapens intressen går isär med revolutionens intressen, så måste den personliga vänskapen sättas i andra rummet. Som bolsjeviker kan vi inte ställa frågor på annat sätt.

Jag skall inte heller beröra de personliga anspelningar och förstuckna beskyllningar, som uttalandena av kamrater från bucharinoppositionen var späckade med. Dessa kamrater vill tydligen med anspelningar och tvetydigheter dölja den politiska grunden för våra meningsskiljaktigheter. De vill ersätta politiken med politiskt kannstöperi. Särskilt betecknande i detta hänseende är Tomskijs tal. Hans tal var typiskt för en tradeunionistisk politikus, som med politiserande söker smussla bort de politiska frågorna. Men detta trick skall inte lyckas dem.

Vi övergår till saken.

I. En linje eller två?

Har vi en gemensam generallinje, eller har vi två linjer — det är huvudfrågan, kamrater.

Rykov sade här i sitt tal att vi har en enda generallinje, och ifall det förekommer några ”obetydliga” meningsskiljaktigheter oss emellan, så kommer det sig av att det finns ”nyanser” ifråga om uppfattningen av generallinjen.

Är det riktigt? Tyvärr är det oriktigt. Och det är inte bara oriktigt, det strider direkt mot sanningen. Ty om vi har en linje och det endast förekommer nyanser oss emellan, varför skulle då Bucharin ha ränt till trotskisterna från igår med Kamenev i spetsen och försökt att tillsammans med dem organisera ett fraktionsblock mot centralkommittén och dess politiska byrå? Är det inte ett faktum att Bucharin där talade om det ”ödesdigra” i centralkommitténs linje, om principiella meningsskiljaktigheter mellan Bucharin, Tomskij och Rykov å ena sidan och partiets centralkommitté å den andra, om nödvändigheten av att företa en radikal förändring av sammansättningen i centralkommitténs politiska byrå?

Om det finns bara en linje, varför konspirerade Bucharin tillsammans med gårdagens trotskister mot centralkommittén och varför stöddes han i detta företag av Rykov och Tomskij?

Om vi har *en* generallinje, hur kan det då tillåtas att en del av politiska byrån, som håller fast vid den enda gemensamma generallinjen, intrigerar mot den andra delen av politiska byrån, som håller fast vid samma generallinje?

Kan en dylik överlöparpolitik tillåtas, då det existerar en gemensam generallinje?

Om det finns bara en linje, hur skall då Bucharins deklARATION av den 30 januari förklaras, som helt och fullt är riktad mot centralkommittén och dess generallinje?

Om det finns bara en linje, hur skall då trions (Bucharins, Rykovs, Tomskijs) deklARATION av den 9 februari förklaras, i vilken de fräckt och grovt förljuget anklagar partiet för att bedriva en politik som går ut på: a) militär-feodal utsugning av bönderna; b) inplantande av

byråkratism; c) underminering av Kommunistiska internationalen?

Måhända dessa deklarationer inte längre existerar? Måhända dessa deklarationer numera anses som oriktiga? Måhända är Rykov, Bucharin och Tomskij beredda att ta tillbaka dessa utan gensägelse oriktiga och partifientliga deklarationer? Då bör de säga oss det öppret och ärligt. Då blir det klart för envar att vi har bara en linje och att det förefinnes endast obetydliga nyanser oss emellan. Men det har de inte velat göra, såsom det framgår av Bucharins, Rykovs och Tomskijs tal. Och inte nog med att de inte ville göra detta, de har inte heller för avsikt att framdeles ta avstånd från sina deklarationer och förklarar att de kommer att vidhålla sina i dessa deklarationer framlagda åsikter.

Var finns då den enda gemensamma generallinjen?

Om vi har bara en linje, och partilinjens enligt bucharingruppens mening består i att bedriva en politik som går ut på militär-feodal utsugning av bönderna — inte vill väl då Bucharin, Rykov och Tomskij tillsammans med oss bedriva denna, ödesdigra politik i stället för att bekämpa den? Det är ju struntprat.

Om vi har bara en linje, och partilinjens enligt bucharinoppositionens mening består i att inplanta byråkratism — inte vill väl Rykov, Bucharin och Tomskij tillsammans med oss inplanta byråkratism i partiet i stället för att bekämpa den? Det är ju nonsens.

Om vi har baxa en linje, och partilinjens enligt bucharinoppositionens mening består i att underminera Kommunistiska internationalen — inte vill väl Rykov, Bucharin och Tomskij tillsammans med oss underminera Kommunistiska internationalen i stället för att bekämpa en politik som går ut på att underminera Kommunistiska internationalen? Hur skall man kunna tro på en sådan absurditet?

Nej, kamrater, det är någonting skevt med Rykovs förklaring att vi har bara en gemensam linje. Hur man än ser på saken så stämmer inte talet om en gemensam linje, ifall man håller i sikte nyss framlagda fakta ur bucharingruppens deklarationer och beträffande dess uppträdande

Om vi har bara en linje, hur skall man då förklara Bucharins, Rykovs och Tomskijs politik att lämna sina poster? Är det tänkbart att, därest det finnes en allmän generallinje, en del av politiska byrån systematiskt vägrar att fullgöra de upprepade besluten av partiets centralkommitté och under loppet av ett halvår fortsätter att sabotera arbetet i partiet? Hur skall man förklara denna desorganiserande politik att lämna posterna, som konsekvent bedrivs av en del av politiska byrån — därest vi verkligen har en gemensam generallinje?

I vårt partis historia förekommer exempel på denna demissionspolitik. Det är exempelvis bekant att en del kamrater med Kamenev och Sinovjev i spetsen dagen efter Oktoberrevolutionen vägrade att åtaga sig de poster som de utsetts till och krävde att partiets politik skulle ändras. Det är bekant att de motiverade sin demissionspolitik med kravet på att det skulle bildas en koalitionsregering tillsammans med mensjeviker och socialistrevolutionärer — i motsättning till vårt partis centralkommitté som följde politiken att bilda en rent bolsjevikisk regering. Men den gången hade demissionspolitiken en mening, ty den grundade sig på förefintligheten av två skilda linjer, av vilka den ena gick ut på bildande av en rent bolsjevikisk regering, medan den andra gick ut på bildande av en koalitionsregering tillsammans med mensjeviker och socialistrevolutionärer. Det var klart och begripligt. Men det finns ingen, absolut ingen logik i att bucharinoppositionen å ena sidan proklamerar en enhetlig generallinje och å andra sidan bedriver en demissionspolitik, som den lånat av Sinovjev och Kamenev från oktoberomvälvningens period.

Antingen — eller: antingen har vi en linje, och då är Bucharins och hans vänners demissionspolitik obegriplig och oförklarlig; eller också har vi två linjer, och då är demissionspolitiken fullt begriplig och förklarlig.

Om vi har bara en linje, hur skall då det faktum förklaras att trion från politiska byrån, Rykov, Bucharin och Tomskij, vid omröstningen i politiska byrån fann det möjligt att rösta blankt då det gällde godkännandet av de grundläggande teserna ifråga om femårsplanen och om bondefrågan? Kan det verkligen förekomma att ehuru det existerar en gemensam generallinje, en del kamrater avhåller sig från att rösta i den ekonomiska politikens huvudfrågor? Nej, kamrater, sådana under förekommer inte.

Och till sist — om vi har en linje och det endast förefinnes nyanser oss emellan, varför gick inte kamraterna från bucharinoppositionen, Bucharin, Rykov och Tomskij, med på det kompromissförslag av politiska byråns kommission, som förelades dem den 7 februari i år? Är det inte, ett faktum att detta kompromissförslag erbjöd bucharingruppen en fullt antaglig utväg ur den återvändsgränd, som den själv förirrat sig i?

Här är texten till det kompromissförslag, som framlades av centralkommitténs majoritet den 7 februari i år:

”Av meningsutbytet i kommissionen har framgått följande:

1. Bucharin erkänner att förhandlingarna med Kamenev var ett politiskt fel;
2. Bucharin erkänner att påståendena i hans 'uttalande' av den 30 januari 1929, vilka gick ut på att centralkommittén faktiskt bedriver en politik innebärande 'militär-feodal utsugning av bönderna', att centralkommittén underminerar Kommunistiska internationalen och inplanterar byråkratism i partiet — att han yttrat dessa påståenden obetänksamt, i polemikens hetta, att han inte längre vidhåller dessa påståenden och anser att han inte har några meningsskiljaktigheter med centralkommittén i dessa frågor;
3. Bucharin erkänner på grund härav att ett enigt arbete i politiska byrån är möjligt och nödvändigt;
4. Bucharin avstår från att lämna sin post såväl i 'Pravda' som i Kommunistiska internationalen;
5. Bucharin återtar i samband härmed sitt uttalande av den 30 januari.

På basis av ovanstående anser kommissionen det möjligt att avstå från att på det gemensamma sammanträdet av politiska byrån och centrala kontrollkommissionens presidium framlägga sitt resolutionsförslag med politiskt bedömande av Bucharins fel och föreslår det förenade sammanträdet av politiska byrån och centrala kontrollkommissionens presidium att indraga alla förefintliga dokument (stenografiska referat av tal o. s. v.).

Kommissionen föreslår politiska byrån och centrala kontrollkommissionens presidium att trygga Bucharin alla betingelser som är nödiga för hans normala arbete som ansvarig redaktör för 'Pravda' och som sekreterare för Kommunistiska internationalens exekutivkommitté”

Varför förkastade Bucharin och hans vänner denna kompromiss, om vi verkligen har samma linje och det endast förefinnes obetydliga nyanser oss emellan? Är det svårt att förstå att Bucharin och hans vänner av all kraft borde ha tagit fasta på den av politiska byrån erbjudna kompromissen för att därigenom avlägsna det skärpta läget inom partiet och få till stånd ett enhälligt och vänskapligt arbete inom politiska byrån?

De talar om partiets enhet, om kollegialt arbete inom, politiska byrån. Men är det inte klart att den som önskar verklig enhet och sätter värde på kollegialitet i arbetet borde ha gått med på denna kompromiss? Varför förkastade då Bucharin och hans vänner kompromissförslaget?

Är det inte klart att om vi hade bara en linje, då skulle vi inte haft att göra med trions deklARATION av den 9 februari och inte heller med Bucharins och hans vänners vägran att gå med på den kompromiss, som föreslogs dem av centralkommitténs politiska byrå?

Nej, kamrater, ert tal om en gemensam, linje stämmer inte, om man tar hänsyn till ovan framlagda fakta.

Det visar sig att vi i verkligheten inte har en linje utan två linjer, av vilka den ena är centralkommitténs linje, den andra bucharingruppens linje.

Det är inte sant som Rykov sade i sitt tal, att vi har en generallinje. Med detta ville han maskera sin egen linje, som skiljer sig från partiets linje, för att i all tysthet underminera partilinjens. Opportunismens politik består just i att sudda över meningsskiljaktigheterna, dölja det verkliga läget inom partiet, maskera sin egen position och beröva partiet möjligheten att nå fram till full klarhet.

För vad har opportunismen behov av en sådan politik? För att, sedan den maskerat sig med pratet om en enhetlig linje, i verkligheten fullfölja sin egen linje som går isär med antilinjens. I sitt tal här på centralkommitténs och centrala kontrollkommissionens plenum intog Rykov denna opportunistiska ståndpunkt.

Här är den karaktäristik av opportunisten i allmänhet, som kamrat Lenin gav i en av sina artiklar. Denna karaktäristik är viktig för oss inte bara på grund av dess allmängiltiga betydelse, utan också därför att den helt passar in på Rykov.

Här har ni Lenins ord om opportunismens och opportunisternas utmärkande egenskaper:

”När det talas om kamp mot opportunismen, så bör man aldrig glömma karaktärsdragen hos våra dagars opportunism på alla möjliga områden: dess obestämlighet, oklarhet, ogripbarhet. På grund av sin natur undviker opportunisten alltid att ställa en fråga bestämt och definitivt, han försöker finna en medelväg, slingrar sig som en orm mellan ståndpunkter som utesluter varandra och bemödar sig att 'vara ense' med den ena såväl som med den andra samt reducerar sina meningsskiljaktigheter till rättelser, till tvivel, till goda och menlösa önskningar o. s. v., o. s. v.” (Lenin, Samlade verk, b. VI, s. 320, ryska.)

Där har ni opportunistens fysionomi, han som fruktar klarhet och bestämdhet och bemödar sig att sudda över tingens verkliga läge, att dra en slöja över de verkliga meningsskiljaktigheterna i partiet.

Ja, kamrater, man måste kunna se verkligheten i vitögat, hur obehaglig den än är. Gud bevara oss för att bli angripna av sanningsskräckens sjukdom. Bolsjevikerna skiljer sig från alla andra partier bland annat däri att de inte fruktar sanningen, inte är rädda för att se sanningen i vitögat, hur bitter den än vore. Och sanningen är i detta fall den, att vi faktiskt inte har en gemensam linje. Det finns en linje, partiets linje, den revolutionära leninska linjen. Men vid sidan härav finns det en annan linje, bucharingruppens linje, som går ut på kamp mot partilinjens genom partifientliga deklamationer, genom att lämna posterna, genom förtal mot partiet, genom maskerade intriger mot partiet, genom hemliga förhandlingar med gårdagens trotskister i syfte att organisera ett partifientligt block. Denna andra linje är en opportunistisk linje,

Detta är ett faktum som inte kan skylas med diplomatiska tal och inte med illfundiga uttalanden om förefintligheten av en enhetlig linje o. s. v., o. s. v.

II. Klassförskjutningarna och våra meningsskiljaktigheter

Vari består våra meningsskiljaktigheter och varmed är de förknippade?

De är framför allt förknippade med frågan om de klassförskjutningar, som på senaste tid äger rum i vårt land och i de kapitalistiska länderna. Några kamrater tror att meningsskiljaktigheterna i vårt parti är av tillfällig art. Det är oriktigt, kamrater. Det är absolut oriktigt. Meningsskiljaktigheterna i vårt parti har uppstått på grund av de klassförskjutningar, på grund av den tillspetsning av klasskampen, som äger rum, på senaste tid och framkallar ett omslag i utvecklingen.

Bucharingruppens viktigaste fel består däri, att den inte ser dessa förskjutningar och detta omslag, att den inte ser dem och inte vill ta någon notis om dem. Det är egentligen också förklaringen till den oförståelse för partiets och Kommunistiska internationals nya uppgifter, som utgör bucharinoppositionens utmärkande drag.

Lade ni märke till, kamrater, att bucharinoppositionens ledare i sina tal på centralkommitténs och centrala kontrollkommissionens gemensamma plenum fullständigt förbigick frågan om klassförskjutningarna i vårt land, att de inte med ett enda ord berörde klasskampens tillspetsning och inte ens gjorde en avlägsen antydning om att våra meningsskiljaktigheter är förknippade just med denna tillspetsning av klasskampen? De talade om allting, både om filosofi och teori, men yttrade inte ett enda ord om de klassförskjutningar, som bestämmer vårt partis orientering och dess praktiska arbete i närvarande stund.

Hur skall denna egendomliga omständighet förklaras? Är det måhända glömska? Naturligtvis inte! Politiker kan ej glömma det allra viktigaste. Förklaringen är den att de inte ser och inte förstår de nya revolutionära processer, som nu försiggår både i vårt land och i de kapitalistiska länderna. Förklaringen är den att de förbiset det viktigaste, förbiset de klassförskjutningar, vilka en politiker inte har rätt att förbise. Det ger egentligen också förklaringen till den förvirring och hjälplöshet som bucharinoppositionen lägger i dagen inför vårt partis nya uppgifter.

Erinra er de senaste händelserna inom vårt parti. Erinra er de paroller partiet uppställt på senaste tid i samband med de nya klassförskjutningarna i vårt land. Jag syftar på sådana paroller som parollen om *självkritik*, parollen om skärpning av *kampen mot byråkratismen och rensning av sovjetapparaten*, parollen om *att skola fram nya ekonomiska kadrer och röda specialister*, parollen om att stärka *kollektivbruks- och sovjetbruksrörelsen*, parollen om *offensiv mot kulaken*, parollen om *att sänka produktionens självkostnader* och på ett genomgripande sätt *förbättra fackföreningarnas praktiska arbete*, parollen om *partiets rensning* o. s. v. För en del kamrater tedde sig dessa paroller häpnadsväckande och hisnande. Och ändå är det klart att dessa paroller i innevarande ögonblick är partiets mest nödvändiga och aktuella paroller.

Det hela började med att vi i samband med Schachtyprocessen¹ ånyo reste frågan om nya ekonomiska kadrer, frågan om utbildning av röda specialister ur arbetarklassens led för att avlösa de gamla specialisterna.

Vad visade sig i samband med Schachtyprocessen? Det visade sig att bourgeoisin ännu inte på långt när är slagen, att den organiserar och fortfarande kommer att organisera skadegörelse i vårt ekonomiska uppbyggnadsarbete, att våra ekonomiska, fackliga och delvis också våra partiorganisationer förbiset våra klassfienders undermineringsarbete, att vi följaktligen med all kraft, med alla medel måste stärka och förbättra våra organisationer genom att utveckla och skärpa deras klassvaksamhet.

I samband med detta skärptes frågan om *självkritikens* paroll. Varför? Därför att man inte kan förbättra våra ekonomiska, fackliga och partiorganisationer, inte kan föra det socialistiska uppbyggnadsarbetet framåt och undertrycka den borgerliga skadegörelseverksamheten utan att i full omfattning utveckla kritiken och självkritiken, utan att underställa våra organisationers arbete massornas kontroll. Och det är ju ett faktum att skadegörelse förekommit och fortfarande förekommer inte bara i kolgruvedistriktet, utan också i järn- och metallindustrin, inom rustningsindustrin, också inom folkkommisariatet för trafikväsendet, inom guld- och platinaindustrin o. s. v., o. s. v. Härav parollen om självkritik. Vidare har vi i samband med svårigheterna under spannmålsanskaffningskampanjen, i samband med kulakernas aktion mot sovjetmaktens prispolitik skärpt frågan om kollektivbrukens och sovjetbrukens allsidiga utveckling, om offensiv mot kulakerna, om organisering av spannmålsanskaffningen genom att utöva tryck på de välbärgade kulakelementen.

Vad visade svårigheterna under spannmålsanskaffningen? De visade att kulaken inte sitter med armarna i kors, att kulaken blir starkare, att han konspirerar mot sovjetmaktens politik,

¹ Processen mot sabotörerna i de södra kolgruvedistriktet. Red.

medan våra parti-, sovjet- och kooperativa organisationer, eller i varje fall en del av dem, antingen inte ser fienden eller anpassar sig till honom i stället för att bekämpa honom.

Härav följde en ytterligare skärpning av parollen om självkritik, av parollen om, kontroll och förbättring av våra parti- och kooperativa organisationer samt anskaffningsorganisationerna i allmänhet.

Vidare restes, i samband med de nya uppgifterna beträffande industrins och lantbrukets rekonstruktion på socialismens grundval, parollen om att systematiskt sänka produktionens självkostnader, att stärka arbetsdisciplinen, att utveckla den socialistiska tävlan o. s. v. Dessa uppgifter krävde att fackföreningarnas och sovjetapparaten's hela praktiska arbete underkastades en granskning, krävde en radikal uppryckning av dessa organisationer och utrensning av byråkratismens element ur dessa organisationer.

Härav följde en skärpning av parollen om kamp mot byråkratismen i fackföreningarna och sovjetapparaten.

Till sist parollen om partirensning. Det vore löjligt att tro att man kan stärka våra ekonomiska och sovjetorganisationer, våra fackliga och kooperativa organisationer, att man kan rensa dem från byråkratismens ogräs utan att skärpa eggen hos partiet självt. Det kan inte råda något tvivel om att byråkratiska element frodas inte bara i de kooperativa och hushållningsorganisationerna, i de fackliga och sovjetorganisationerna, utan också i partiets egna organisationer. Om partiet är den ledande kraften i alla dessa organisationer, så är det klart att partiets rensning är den nödvändiga betingelse, utan vilken man inte kan genomföra en grundlig uppryckning av arbetarklassens alla övriga organisationer och deras förbättring. Härav parollen om partirensning.

Är dessa paroller tillfälliga? Nej, det är de inte. Ni ser själva att de inte är tillfälliga. *De utgör nödvändiga länkar i en enda oupplöslig kedja, som kallas socialismens offensiv mot kapitalismens element.*

De är framför allt förknippade med perioden för vår industris och vårt lantbruks rekonstruktion på socialismens grundval. Och vad innebär folkhushållningens rekonstruktion på socialismens grundval? Den betyder socialismens offensiv längs hela fronten mot de kapitalistiska elementen i folkhushållningen. Den innebär en betydande framryckning av vårt lands arbetarklass i riktning mot socialismens uppbyggande. Men att genomföra denna rekonstruktion måste man framför allt förbättra och stärka det socialistiska uppbyggets kadrer såväl sovjetorganisationerna, i hushållningsorganisationerna och de fackliga organisationerna som också i partiorganisationerna och de kooperativa organisationerna, man måste skärpa eggen hos alla våra organisationer, rensa dem från ogräs och höja aktiviteten bland arbetarklassens och böndernas miljonmassor. Vidare är dessa paroller förknippade med det faktum att de kapitalistiska elementen i folkhushållningen gör motstånd mot socialismens framryckning. Den så kallade Schachtyprocessen får inte anses som någon tillfällighet. Det sitter i dag "schachtymän" inom alla grenar av vår industri. Många av dem har ertappats, men ännu långt ifrån alla. De borgerliga intellektuellas skadegörelse är en av de allra farligaste formerna för motståndet mot den framväxande socialismen. Skadegörelsen är så mycket farligare, som den är förbunden med det internationella kapitalet. Den borgerliga skadegörelsen är ett otvivelaktigt tecken på att de kapitalistiska elementen ännu inte på långt när sträckt vapen och att de samlar krafter för nya angrepp mot sovjetmakten. Vad landsbygdens kapitalistiska element beträffar, är det så mycket mindre skäl att beteckna kulakernas aktion mot sovjetmaktens prispolitik såsom en tillfällighet, som den fortfar redan på andra året. Mången kan än i dag inte förklara det faktum att kulaken självant levererade spannmål ända till 1927, men att han efter 1927 upphörde att självant leverera spannmål. Men denna omständighet är inte alls märkvärdig. Medan kulaken tidigare ännu var jämförelsevis svag och inte hade möjlighet att riktigt organisera sitt jordbruk, inte hade tillräckligt kapital för att

stärka sin ekonomi och till följd därav var nödsakad att föra hela eller så gott som hela överskottet av sin spannmålsproduktion ut på marknaden, så har han nu efter en rad goda skördeår, då han hunnit konsolidera sig ekonomiskt, då han lyckats samla nödvändigt kapital, fått möjlighet att manövrera på marknaden, fått möjlighet att lagra brödsäd, denna alla valutors valuta, som reserv åt sig och föredrar att föra ut på marknaden kött, havre, korn och andra mindre viktiga livsmedel. Det skulle vara löjligt att hoppas att man nu kan förmå kulaken att frivilligt avstå sin brödsäd.

Just här ligger, roten till det motstånd, som kulaken nu gör mot sovjetmaktens politik.

Vad innebär då det motstånd som de kapitalistiska elementen i stad och på land gör mot socialismens offensiv? Det innebär en omgruppering av proletariatets klassfienders styrkor i syfte att försvara det gamla mot det nya. Det är inte svårt att förstå att dessa omständigheter inte kan undgå att skärpa klasskampen. Men för att slå ned klassfiendernas motstånd och röja väg för socialismens frammarsch måste man förutom allt annat skärpa eggen på alla våra organisationer, rensa ut byråkratismen ur dem, förbättra deras kadrer och mobilisera arbetarklassens och de arbetande skiktens miljonmassor på landsbygden mot de kapitalistiska elementen i stad och på land.

Det är just på grundvalen av dessa klassförskjutningar som vårt partis nuvarande paroller uppstått.

Detsamma måste sägas om klassförskjutningarna i de kapitalistiska länderna. Det skulle vara löjligt att tro att kapitalismens stabilisering inte undergått några förändringar. Ännu löjligare vore det att påstå att stabiliseringen stärkes, att den håller på att bli varaktig. I själva verket undergräves och försvagas kapitalismens stabilisering med varje månad, med varje dag som går. Den skärpta kampen om utrikesmarknaderna och råämnena, de ökade rustningarna, den växande antagonismen mellan Amerika och England, socialismens tillväxt i Sovjetunionen, arbetarklassens radikalisering i de kapitalistiska länderna, ett skede av strejker och klasstrider i Europas länder, den revolutionära rörelsens tillväxt i kolonierna, Indien inberäknat, kommunismens tillväxt i alla världens länder — allt detta är fakta, som otvivelaktigt vittnar om att element av ett nytt revolutionärt uppsving håller på att växa fram i kapitalismens länder.

Härav kommer uppgiften att skärpa kampen mot socialdemokratin och framför allt dess ”vänster”-flygel, som är kapitalismens sociala stöd.

Härav uppgiften att skärpa kampen mot högerelementen i de kommunistiska partierna, där de bildar en agentur för det socialdemokratiska inflytandet.

Härav uppgiften att skärpa kampen mot den försonliga inställningen till högeravvikelsen, en inställning som är en tillflyktsort för opportunismen i de kommunistiska partierna.

Härav parollen om att rensa ut de socialdemokratiska traditionerna ur de kommunistiska partierna.

Härav kommunismens så kallade nya taktik i fackföreningarna.

En del kamrater förstår inte dessa parollers innebörd och betydelse. Men en marxist kommer alltid att förstå att om ej dessa paroller genomföres i praktiken, så är förberedelsen av de proletära massorna till nya klasstrider otänkbar, så är segern över socialdemokratin otänkbar, så är det omöjligt att företaga ett urval av verkliga ledare för den kommunistiska rörelsen, vilka är i stånd att leda arbetarklassen till kamp mot kapitalismen.

Där, kamrater, har ni de klassförskjutningar i vårt land och i de kapitalistiska länderna, på vilkas grundval vårt partis nuvarande paroller, såväl beträffande dess inre politik som Kommunistiska internationalen, uppstått.

Vårt parti ser dessa klassförskjutningar. Det förstår de nya uppgifternas betydelse och mobili-

serar krafterna för att lösa dessa uppgifter. Därför går det fullt rustat händelserna tillmötes. Därför fruktar det inte de svårigheter som förestår det, ty det är berett att övervinna dem.

Det olyckliga med bucharingruppen är att den inte ser dessa klassförskjutningar och inte förstår partiets nya uppgifter. Och just därför att oppositionen inte förstår dem, befinner den sig i ett tillstånd av fullständig förvirring, är den färdig att ta till flykten för svårigheterna, att retirera inför dem, att ge upp positionerna.

Har ni sett fiskare inför stormen på en stor flod, exempelvis Jenisej? Jag har sett sådana mer än en gång. Det händer att en grupp fiskare inför den annalkande stormen mobiliserar alla sina krafter, uppmuntrar sitt folk och djärvt styr sin båt stormen till mötes: ”Stå på er pojkar, håll rodret stadigare, klyv vågorna, så skall vi klara oss!”

Men det finns också fiskare av annan kaliber, som då de känner stormen nalkas faller modet, börjar jämra sig och de moraliserar sina egna led: ”Vilken olycka, stormen bryter lös, lägg er ned på båtbottnen, pojkar, och blunda, så kanske vi på något sätt driver in mot stranden”.
(*Allmänt skratt.*)

Behöver det bevisas att bucharingruppens inställning och uppförande på pricken liknar inställningen och uppförandet hos den senare gruppen av fiskare, som i panik retirerar för svårigheterna?

Vi säger att betingelserna för ett nytt revolutionärt uppsving håller på att mogna i Europa, att denna omständighet dikterar oss nya uppgifter beträffande skärpt kamp mot högeravvikelsen i de kommunistiska partierna och högermännens utdrivande ur partiet, skärpt kamp mot den försonliga inställning till högeravvikelsen, som skyddar denna, skärpt kamp mot de socialdemokratiska traditionerna i de kommunistiska partierna o. s. v., o. s. v. Men Bucharin svarar oss att allt detta är bagateller, att vi inte alls står inför några sådana nya uppgifter, att det i själva verket är fråga om att centralkommitténs majoritet vill ”häckla” honom, d. v. s. Bucharin.

Vi säger att klassförskjutningarna i vårt land dikterar oss nya uppgifter, som kräver att produktionens självkostnader systematiskt sänkes och att arbetsdisciplinen befastes i företagen, att det är omöjligt att genomföra dessa åtgärder utan en genomgripande förändring av fackföreningarnas hela praktiska arbete. Men Tomskij svarar oss att allt detta är bagateller, att vi inte alls står inför några sådana nya uppgifter, att det i själva verket är fråga om att centralkommitténs majoritet vill ”häckla” honom, d. v. s. Tomskij.

Vi säger att folkhushållningens rekonstruktion dikterar oss nya uppgifter beträffande skärpt kamp mot byråkratismen inom sovjet- och hushållningsapparaten, beträffande utrensning av ruttna och främmande element, skadegörare o. s. v., o. s. v. ur denna apparat. Men Rykov svarar oss att allt detta är bagateller, att vi inte alls står inför några sådana nya uppgifter, att det i själva verket är fråga om att centralkommitténs majoritet vill ”häckla” honom, d. v. s. Rykov.

Nåväl, är inte detta löjligt, kamrater? Är det inte klart att Bucharin, Rykov och Tomskij inte ser någonting annat i världen än sin egen navel?

Det olyckliga med bucharingruppen är att den inte ser de nya klassförskjutningarna och inte förstår partiets nya uppgifter. Och just därför att den inte förstår dem, är den tvungen att traska efter i händelsernas släptåg och sträcka vapen för svårigheterna.

Just här ligger roten till våra meningsskiljaktigheter.

III. Meningsskiljaktigheterna i frågorna rörande Kommunistiska Internationalen

Jag har redan sagt att Bucharin inte ser och inte förstår Kommunistiska internationalens nya

uppgifter ifråga om att driva ut högerelementen ur de kommunistiska partierna, att tygla de försonliga elementen och rensa de kommunistiska partierna från socialdemokratiska traditioner – uppgifter, vilka dikteras av de framväxande betingelserna för ett nytt revolutionärt uppsving. Detta påstående har fullständigt bekräftats av våra meningsskiljaktigheter i frågorna rörande Kommunistiska internationalen.

Med vad började meningsskiljaktigheterna på detta område? Det hela började med Bucharins teser på Kommunistiska internationalens sjätte kongress i frågan om det internationella läget. Vanligen underkastas teserna på förhand en granskning i Sovjetunionens kommunistiska partis (bolsjevikerna) delegation. I detta fall iakttoogs emellertid inte denna regel. Det hela gick så till att teserna, sedan de undertecknats av Bucharin, tillställdes SUKP(b):s delegation och samtidigt utdelades bland sjätte kongressens utländska delegationer. Meta teserna visade sig vara otillfredsställande på en hel rad punkter. SUKP(b) delegation var nödsakad att i teserna införa omkring tjugo rättelser.

Denna omständighet försatte Bucharin i en något pinsam ställning. Men vem bar skulden för det? Varför behövde Bucharin dela ut teserna åt de utländska delegationerna, innan de granskats av SUKP (b):s delegation? Kunde SUKP(b):s delegation underlåta att införa rättelser, om teserna visade sig vara otillfredsställande? Och så kom det sig att SUKP(b):s delegation faktiskt utarbetade nya teser om det internationella läget, vilka de utländska delegationerna jämförde med de gamla teserna, som undertecknats av Bucharin. Det är klart att denna pinsamma situation inte skulle ha uppstått, om inte Bucharin hade haft så bråttom med att dela ut sina teser åt de utländska delegationerna.

Jag skulle vilja framhäva de fyra viktigaste rättelserna, vilka SUKP(b):s delegation införde i Bucharins teser. Dessa grundläggande rättelser skulle jag vilja framhäva för att klarare demonstrera arten av meningsskiljaktigheterna i frågorna rörande Kommunistiska internationalen.

Första frågan är frågan om den kapitalistiska stabiliseringens karaktär. Enligt Bucharins teser försiggår för närvarande ingenting nytt, som kan bringa den kapitalistiska stabiliseringen att vackla, tvärtom — kapitalismen *rekonstrueras* och håller sig i huvudsak mer eller mindre stabil. Det är klart att SUKP(b):s delegation inte kunde godkänna en sådan karaktäristik av den så kallade tredje perioden, d. v. s. den period i vilken vi nu befinner oss. Den kunde ej godkänna den, emedan bibehållandet av en sådan karaktäristik av den tredje perioden skulle kunna ge våra kritiker anledning att säga, att vi ställer oss på ståndpunkten av kapitalismens så kallade ”sanering”, d. v. s. på Hilferdings ståndpunkt, en ståndpunkt som vi kommunister inte kan inta. På grund härav införde SUKP(b):s delegation en rättelse, av vilken det framgår att den kapitalistiska stabiliseringen inte är och inte kan vara varaktig, att den vacklar och kommer att vackla under händelsernas gång, till följd av skärpningen av världskapitalismens kris.

Denna fråga, kamrater, har en avgörande betydelse för Kommunistiska internationalens sektioner. Om den kapitalistiska stabiliseringen vacklar eller befästes — av det beror de kommunistiska partiernas hela inställning i deras dagliga politiska arbete. Huruvida vi nu upplever en nedgångsperiod för den revolutionära rörelsen, en period då man bara samlar krafter, eller huruvida vi nu upplever en period, då betingelserna för ett nytt revolutionärt uppsving växer, en period då arbetarklassen förbereder sig till kommande klasstrider — av det beror de kommunistiska partiernas taktiska inställning. Den rättelse, som SUKP(b):s delegation företog och som sedan godkändes av kongressen, är bra just därför att den ger en klar inställning för det andra perspektivet, nämligen att betingelserna för ett nytt revolutionärt uppsving håller på att växa fram.

Andra frågan är frågan om kampen mot socialdemokratien. I Bucharins teser hette det att kampen mot socialdemokratien är en av huvuduppgifterna för Kommunistiska internationalens

sektioner. Det är naturligtvis riktigt. Men det är inte tillräckligt. För att kampen mot socialdemokratin skall ha framgång är det nödvändigt att skarpt ställa frågan om kampen mot socialdemokratinens så kallade ”vänster”-flygel, just den ”vänster”-flygel, som genom att kokettera med ”vänster”-fraser och sålunda på ett skickligt sätt lura arbetarna, bromsar arbetarmassornas avtåg från socialdemokratin. Det är klart att det överhuvudtaget är omöjligt att övervinna socialdemokratin utan att slå ned ”vänster”-socialdemokraterna. I Bucharins teser förbigicks emellertid fullständigt frågan om ”vänster”-socialdemokratin. Det är naturligtvis en stor brist. Därför var SUKP(b):s delegation nödsakad att införa en motsvarande rättelse i Bucharins teser, vilken rättelse sedan godkändes av kongressen.

Tredje frågan är frågan om den försonliga inställningen inom Kommunistiska internationalens sektioner. I Bucharins teser talades det om nödvändigheten att bekämpa högeravvikelsen, men där fanns inte ett enda ord om kamp mot den försonliga inställningen till högeravvikelsen. Det är naturligtvis en stor brist. Saken är den att när man förklarar krig mot högeravvikelsen, kläder vanligen högeravvikarna om sig till försonliga element och bringar partiet i ett svårt läge. För att förebygga denna manöver av högeravvikarna måste man resa frågan om en energisk kamp mot den försonliga inställningen. SUKP (b):s delegation ansåg det därför nödvändigt att införa motsvarande rättelse i Bucharins teser, vilken rättelse sedan godkändes av kongressen.

Fjärde frågan är frågan om partidisciplinen. I Bucharins teser omnämndes inte alls nödvändigheten av att upprätthålla en *järnhård disciplin* i de kommunistiska partierna. Det är också en ganska betydande brist. Varför? Därför att högeravvikarna under den period, då kampen mot högeravvikelsen stärktes, då parollen om de opportunistiska elementens utrensning ur de kommunistiska partierna genomföres, vanligen organiserar sig i en fraktion, skapar sin egen fraktionsdisciplin, medan de bryter och ödelägger partidisciplinen. För att skydda partiet mot högeravvikarnas fraktionsangrepp är det nödvändigt att resa frågan om en järnhård partidisciplin, och om partimedlemmarnas obetingade plikt att underordna sig denna disciplin. Utan detta är det inte ens lönt att tänka på någon allvarlig kamp mot högeravvikelsen. Därför införde SUKP(b):s delegation en motsvarande rättelse i Bucharins teser, vilken rättelse sedan godkändes av sjätte kongressen.

Skulle vi ha kunnat underlåta att göra dessa rättelser i Bucharins teser? Naturligtvis inte. I forntiden sade man om filosofen Platon: vi älskar Platon, men sanningen ännu mer. Detsamma skulle man kunna säga om Bucharin: vi älskar Bucharin, men sanningen, partiet, Kommunistiska internationalen älskar vi ännu mer. Därför fann sig SUKP(b):s delegation nödsakad att göra dessa rättelser i Bucharins teser.

Detta är så att säga den *första etappen av våra meningsskiljaktigheter* i frågorna rörande Kommunistiska internationalen.

Andra etappen av våra meningsskiljaktigheter är förknippad med det så kallade fallet Wittorf och Thälmann. Wittorf är f. d. sekreterare för Hamburgs partiorganisation och anklagad för förskingring av partimedel. För detta uteslöts han ur partiet. De försonliga elementen i tyska kommunistiska partiets centralkommitté begagnade sig av Wittorfs nära bekantskap med kamrat Thälmann, och ehuru kamrat Thälmann inte hade det ringaste att göra med Wittorfs förseelse, gjorde de fallet Wittorf till ett fall Thälmann och vidtog åtgärder för att störta det tyska kommunistiska partiets ledning. Ni vet säkerligen redan av meddelanden i pressen, att försonlighetsmännen Ewert och Gerhardt vid detta tillfälle för en tid lyckades dra med sig majoriteten av tyska kommunistiska partiets centralkommitté mot kamrat Thälmann. Och vad hände? De avlägsnade Thälmann från partiledningen, började beskylla honom för korruption, och offentliggjorde utan Kommunistiska internationalens exekutivkommittés vetskap och godkännande en ”motsvarande” resolution.

Och så kom det sig att i stället för att uppfylla Kommunistiska internationalens sjätte

kongress' direktiv om kamp mot den försonliga inställningen, i stället för att bekämpa högeravvikelsen och den försonliga inställningen, de i själva verket gjorde sig skyldiga till den grövsta kränkning av detta direktiv, till kamp mot det tyska kommunistiska partiets revolutionära ledning, mot kamrat Thälmann, en kamp som hade till syfte att *överskylla* högeravvikelsen och *befästa* försonlighetsriktningen i de tyska kommunisternas led.

Och i stället för att kasta om rodret och lägga saken till rätta, i stället för att återställa giltigheten av sjätte kongressens åsidosatta direktiv och kalla försonlighetsmännen till ordning, föreslår Bucharin i sitt bekanta brev att *sanktionera* försonlighetsmännens kupp, att överlämna Tysklands kommunistiska parti i de försonligas händer och på nytt blamera kamrat Thälmann i pressen genom att ännu en gång förklara honom skyldig. Och detta skall kallas en "ledare" för Kommunistiska internationalen! Finns det verkligen sådana "ledare" i världen?

Centralkommittén behandlade Bucharins förslag och förkastade det. Det föll naturligtvis inte Bucharin i smaken. Men vem är det då som har skulden? Sjätte kongressen fattade inte sina beslut för att de skall överträdas utan för att de skall följas. Om sjätte kongressen beslöt att förklara kamp mot högeravvikelsen och försonlighetsinställningen gentemot densamma och fortfarande anförtrödde ledningen åt det tyska kommunistiska partiets kärntrupp med kamrat Thälmann i spetsen, och om försonlighetsmännen Ewert och Gerhardt fick det infallet att de skulle bryta detta beslut, så var det Bucharins skyldighet att kalla försonlighetsmännen till ordningen och inte att överlämna det tyska kommunistiska partiets ledning åt dem. Den skyldige är Bucharin, som "glömde" sjätte kongressens beslut.

Tredje etappen av våra meningsskiljaktigheter är förknippad med frågan om kampen mot högerelementen i det tyska kommunistiska partiet, med frågan om krossandet av Brandlers och Thalheimers fraktion och dessa fraktionsledares uteslutning ur tyska kommunistiska partiet. Bucharins och hans vänners "position" i denna kardinalfråga bestod i att de hela tiden undvek att delta i denna frågas avgörande. I grund och botten var det frågan om det tyska kommunistiska partiets öde som avgjordes. Men Bucharin och hans vänner, som visste detta, bromsade inte desto mindre hela tiden upp saken och undvek systematiskt att delta i vederbörande instansers sammanträden. Och varför? Antagligen därför att de ville hålla sig "rena" både inför Kommunistiska internationalen och inför högerelementen i tyska kommunistiska partiet. För att de sedan skulle kunna säga: "Det var inte vi, bucharin-anshängarna, utan de, centralkommitténs majoritet, som genomdrev Brandlers och Thalheimers uteslutning ur kommunistiska partiet". Och detta skall kallas kamp mot högerfaran!

Slutligen har vi den *fjärde etappen av våra meningsskiljaktigheter*. Den är förknippad med Bucharins krav vid centralkommitténs novemberplenium att återkalla Neumann från Tyskland och att kalla kamrat Thälmann till ordningen emedan denne, som det påstods, i ett av sina tal skulle ha kritiserat Bucharins referat på sjätte kongressen. Vi kunde naturligtvis inte vara ense med Bucharin, då vi inte förfogade över ett enda dokument, som kunde ha gett stöd åt Bucharins krav.

Bucharin lovade framlägga dokument mot Neumann och Thälmann. Han framlade emellertid inga dokument alls. I stället för dokument utdelade han bland medlemmarna i SUKP (b):s delegation Humbert-Droz' bekanta tal i Kommunistiska internationals exekutivkommittés politiska sekretariat, samma tal som senare av Kommunistiska internationals exekutivkommittés presidium stämplades som opportunistiskt. När Bucharin skickade Humbert-Droz' tal till medlemmarna av SUKP(b):s delegation och rekommenderade det som material mot Thälmann, ville han bevisa att han hade rätt i sitt krav på att Neumann skulle återkallas och kamrat Thälmann kallas till ordningen. I själva verket bevisade han emellertid med detta att han står solidarisk med Humbert-Droz, vars inställning Kommunistiska internationals

exekutivkommitté betraktar som opportunistisk.

Detta, kamrater, är de viktigaste punkterna av våra meningsskiljaktigheter i frågorna rörande Kommunistiska internationalen.

Bucharin tror att vi "underminerar" Kommunistiska internationalen och "ödelägger" den genom att bekämpa högeravvikelsen och den försonliga inställningen till densamma i Kommunistiska internationalens sektioner, genom att rensa ut de socialdemokratiska elementen och traditionerna ur det tyska och det tjeckoslovakiska kommunistiska partiet, genom att utesluta Brandler- och Thalheimer-typer ur de kommunistiska partierna. Vi däremot menar att vi genom denna politik och genom att tillspetsa frågan om kampen mot högeravvikelsen och den försonliga inställningen till densamma stärker Kommunistiska internationalen, rensar den från opportunisterna, bolsjeviserar dess sektioner och hjälper de kommunistiska partierna att förbereda arbetarklassen till kommande revolutionära strider, ty partiet stärker genom att det rengör sig från röta.

Som ni ser, är detta inte endast nyanser inom SUKP(b):s centralkommitté, utan synnerligen allvarliga meningsskiljaktigheter i grundläggande frågor rörande Kommunistiska internationalens politik.

IV. Meningsskiljaktigheterna beträffande den inre politiken

Jag talade tidigare om klassförskjutningarna och om klasskampen i vårt land. Jag sade att Bucharins grupp är slagen med blindhet och inte ser dessa förskjutningar, inte förstår partiets nya uppgifter. Jag sade att bucharinoppositionen till följd härav tappat huvudet, gripits av fruktan för svårigheterna och är färdig att sträcka vapen inför dem.

Man kan inte säga att bucharinanhängarnas fel fallit ned från himlen. Tvärtom, de står i samband med det utvecklingskedje, som vi redan lämnat bakom oss och som kallas folkhushållningens *återuppbyggnadsperiod*, då uppbygget försiggick fredligt, så att säga av sig själv, då vi ännu inte hade att göra med de klassförskjutningar som nu är förhanden, då den skärpning av klasskampen, som vi nu iakttar, ännu inte förelåg.

Men i dag befinner vi oss i ett nytt utvecklingskedje, vilket -skiljer sig från den tidigare perioden, från återuppbyggandets period. I dag befinner vi oss i en ny period av uppbygget, en period av hela folkhushållningens *rekonstruering* på socialismens grundval. Denna nya period framkallar nya klassförskjutningar och skärpning av klasskampen. Den kräver nya kampmetoder, kräver att våra krafter omgrupperas, att alla våra organisationer förbättras och stärker.

Bucharingruppens olycka består just däri, att den lever i det förflutna, att den inte ser de karaktäristiska kännetecknen på den nya perioden och inte förstår nödvändigheten av nya kampmetoder. Därav dess blindhet, dess förvirring, dess panik inför svårigheterna.

a) Om klasskampen

På vilken teoretisk grundval har denna blindhet och denna förvirring hos Bucharins grupp uppstått?

Jag tror att den teoretiska grundvalen för denna blindhet och förvirring är Bucharins oriktiga, omarxistiska inställning till frågan om klasskampen i vårt land. Jag syftar på Bucharins omarxistiska teori om kulakernas inväxande i socialismen, hans oförmåga att förstå klasskampens mekanik under proletarietets diktatur.

Här har man flera gånger citerat det bekanta stället ur Bucharins broschyr "Vägen till socialismen" där han talar om kulakernas inväxande i socialismen. Det citerades likväl här med vissa uteslutningar. Tillåt mig att citera det fullständigt. Det är nödvändigt, kamrater, för att demonstrera, i hur hög grad Bucharin avlägsnat sig från den marxistiska klasskampsteorin.

Hör här:

”Vårt viktigaste nät av kooperativa bondeorganisationer kommer att bestå av kooperativa celler, inte av kulak-, utan av 'arbets'-typ, celler som växer in i vårt system av allmänstatliga organ och sålunda blir *länkar i den socialistiska hushållningens enhetliga kedja. Å andra sidan kommer de kooperativa kulaknästena att på alldeles samma sätt växa in i detta samma system, genom bankerna o. s. v.; men de kommer i viss grad att bli en främmande kropp, i likhet med exempelvis koncessionsföretagen.*”²

När några kamrater citerade detta ställe ur Bucharins broschyr, lämnade de av någon anledning bort den sista meningen om koncessionärerna. Rosit, som tydligen ville hjälpa Bucharin, begagnade sig av detta och ropade från sin plats, att man förvränger Bucharin. Men i själva verket ligger hela citatets kärna just i den sista meningen om koncessionärerna. Ty om man sätter koncessionärerna på samma plan som kulakerna, och om kulakerna växer in i socialismen, vad blir då slutsatsen av detta? Slutsatsen kan bli endast en, nämligen att koncessionärerna också växer in i socialismen, att inte endast kulakerna, utan också koncessionärerna växer in i socialismen. (*Allmänt skratt.*)

Det är vad det hela resulterar i.

Rosit: Bucharin säger — ”en främmande kropp”.

Stalin: Bucharin säger inte ”en främmande kropp”, utan ”i viss grad en främmande kropp”. Kulakerna och koncessionärerna skulle följaktligen ”i viss grad” vara en främmande kropp i socialismens system. Men det är just i detta Bucharins fel består, att kulakerna och koncessionärerna, som ”i viss grad” är en främmande kropp, likväl växer in i socialismen.

Till ett sådant nonsens leder Bucharins teori.

Kapitalister i stad och på land, kulaker och koncessionärer, som växer in i socialismen — till en sådan dumhet har Bucharin kommit.

Nej, kamrater, en sådan ”socialism” behöver vi inte. Den får Bucharin ha för sig själv.

Hittills har vi marxister-leninister hott att det existerar en *oförsonlig* intressesmötning mellan kapitalisterna i stad och på land å ena sidan och arbetarklassen å den andra. Det är just på detta, som den marxistiska klasskampsteorin bygger. Men enligt Bucharins teori om kapitalisternas *fredliga inväxande* i socialismen vändes nu allt detta upp och ner, den oförsonliga motsättningen mellan utsugarnas och de utsugnas klassintressen försvinner och utsugarna växer in i socialismen.

Rosit: Det är inte riktigt, han förutsätter proletariats diktatur.

Stalin: Men proletariats diktatur är klasskampens skarpaste form.

Rosit: Det är just däri saken består.

Stalin: Men enligt Bucharin växer kapitalisterna in i denna samma proletära diktatur. Förstår ni inte det, Rosit? Mot vem måste man då kämpa, mot vem måste man rikta klasskampens skarpaste form, om kapitalisterna i stad och på land växer in i den proletära diktaturens system?

Proletariats diktatur är nödvändig för att föra en oförsonlig kamp mot de kapitalistiska elementen, för att undertrycka bourgeoisin och rycka upp kapitalismen med rötterna. Men om kapitalisterna i stad och på land, om kulaken och koncessionären växer in i socialismen, är då överhuvudtaget någon proletär diktatur nödvändig, och om den behövs, vilken klass skall den då undertrycka?

Rosit: Det är just det det gäller, att inväxandet enligt Bucharin förutsätter klasskampen.

² Kurs. av mig. J. St.

Stalin: Jag ser att Rosit svurit att stå Bucharin till tjänst. Men det blir en björntjänst han gör honom, ty i sin önskan att rädda Bucharin dränker han honom i stället fullständigt. Det är inte för ro skull det heter, att "en tjänstvillig björn är farligare än en fiende". (*Allmänt skratt.*)

Antingen — eller: antingen finns det oförsonliga intresse motsättningar mellan kapitalistklassen och arbetarklassen, vilken kommit till makten och organiserat sin diktatur, eller också finnes inte denna intresse motsättning och då återstår endast ett - att proklamera klassintressenas harmoni.

Antingen — eller:

antingen den marxiska klasskampsteorin, *eller* teorin om kapitalisternas inväxande i socialismen;

antingen klassintressenas oförsonliga motsättning, *eller* teorin om klassintressenas harmoni.

Man kan förstå "socialister" av Brentanos eller Sidney Webbs typ, som förkunnar socialismens inväxande kapitalismen och kapitalismens i socialismen, ty dessa "socialister" är i själva verket antisocialister, borgerliga liberaler. Men det är omöjligt att förstå en människa, som vill vara marxist och samtidigt propagerar teorin om kapitalistklassens inväxande i socialismen.

Bucharin försökte i sitt tal att stärka sin teori om kulakernas inväxande i socialismen med en hänvisning till ett bekant Lenin-citat. Han påstår härvid att Lenin säger alldeles detsamma som Bucharin.

Det är oriktigt, kamrater. Det är ett grovt och otillåtligt förtal mot Lenin.

Här är texten till detta Lenin-citat:

"I vår sovjetrepublik är det sociala systemet naturligtvis grundat på samarbete mellan två klasser: arbetarna och bönderna, till vilket samarbete nu också 'nepmännen', d. v. s. bourgeoisin, på vissa betingelser erhållit tillträde." (Lenin, "Hur vi bör reorganisera arbetar- och bondeinspektionen", Samlade verk, b. XXVII, s. 405, ryska.)

Som ni ser, finns här inte ett enda ord om kapitalistklassens inväxande i socialismen. Här talas endast om att vi "tillåtit" också nepmännen, d. v. s. bourgeoisin, att "på vissa betingelser" samarbeta med arbetarna och bönderna. Vad betyder det? Betyder det att vi därmed erkänt möjligheten av nepmännens inväxande i socialismen? Naturligtvis inte. Så kan endast personer, som förlorat all skamkänsla, tyda detta Lenin-citat. Det betyder endast att vi inte just nu tillintetgör bourgeoisin, att vi inte just nu exproprierar den utan tillåter den att existera på vissa betingelser, d. v. s. på villkor att den obetingat underkastar sig den proletära diktaturens lagar, som leder till att kapitalisterna alltmer kringskäres och så småningom tränges ut ur näringslivet.

Kan man tränga ut kapitalisterna och rycka upp kapitalismens rötter utan en förbittrad klasskamp? Nej, det kan man inte.

Kan man avskaffa klasserna genom att tillämpa teorin och praktiken av kapitalisternas inväxande i socialismen? Nej, det kan man inte. En sådan teori och praktik kan endast främja och föreviga klasserna, ty denna teori strider emot den marxistiska klasskampsteorin.

Men Lenin-citatet baserar sig helt på den marxistiska teorin om klasskampen under proletariats diktatur.

Vad kan det finnas för gemensamt mellan Bucharins teori om kulakens inväxande i socialismen och Lenins teori om diktaturen såsom en förbittrad klasskamp? Det är klart att här inte finnes och inte kan finnas någonting gemensamt.

Bucharin tror att klasskampen under proletariats diktatur måste *slockna* och *försvinna* för att

vi skall nå fram till klassernas avskaffande. Lenin lär tvärtom att klasserna kan avskaffas endast genom en hårdnackad klasskamp, vilken under proletarietets diktatur blir *ännu mera förbittrad* än den varit före densamma.

”Klassernas avskaffande”, säger Lenin, ”sker under loppet av en långvarig, svår och hårdnackad *klasskamp*, som inte upphör *sedan* kapitalets makt störtats, sedan den borgerliga staten förstörts, sedan proletarietets diktatur upprättats (såsom den gamla socialismens och den gamla socialdemokratins källborgare föreställer sig saken), utan endast förändrar form och i många avseenden blir ännu mera förbittrad.” (Lenin, ”Hälsning till de ungerska arbetarna”, Samlade verk, b. XXIV, s. 315, ryska.)

Det är vad Lenin säger om klassernas avskaffande. Klassernas avskaffande *genom proletarietets förbittrade klasskamp* — så lyder Lenins formel.

Klassernas avskaffande *genom klasskampens utslocknande och kapitalisternas inväxande i socialismen* — så lyder Bucharins formel.

Vad kan det finnas för gemensamt mellan dessa bägge formler?

Den bucharinska teorin om kulakernas inväxande i socialismen innebär således avlägsnande från den marx-leninska klasskampsteorin. Den innebär ett närmande till katedersocialismens teori.

Här ligger grunden till alla Bucharins och hans vänners fel.

Man kan invända att det inte lönar mödan att länge sysselsätta sig med den bucharinska teorin om kulakernas inväxande i socialismen, eftersom den själv talar — och inte bara talar, utan ropar — emot Bucharin. Det är oriktigt, kamrater! Så länge denna teori inte gjorde något väsen av sig kunde man låta bli att ägna den uppmärksamhet: det finns gott om dumheter i olika kamraters skrivelser! Det har vi hittills inte heller gjort. Men på senaste tid har situationen förändrats. De småborgerliga elementen, som under de senaste åren fått luft under vingarna, har börjat blåsa liv i denna antimarxistiska teori och aktualisera den. I dag kan man inte längre säga att den inte gör något väsen av sig. Nu gör denna Bucharins besynnerliga teori anspråk på att bli ett banér för högeravvikelsen i vårt parti, att bli opportunismens ban&. Därför kan vi inte längre förbigå denna teori. Därför är det vår plikt att slå den i spillror som en oriktig och skadlig teori, för att underlätta våra partikamraters kamp mot högeravvikelsen.

b) Om klasskampens skärpning

Bucharins andra fel, vilket är en följd av hans första fel, består i en oriktig, en omarxistisk inställning till frågan om klasskampens skärpning, om de kapitalistiska elementens växande motstånd mot sovjetmaktens socialistiska politik.

Vad gäller frågan? Måhända det är fråga om att de kapitalistiska elementen växer snabbare än vår hushållnings socialistiska sektor och att de till följd härav ökar sitt motstånd och undergräver det socialistiska uppbygget? Nej, det är inte det frågan gäller. För resten är det oriktigt att de kapitalistiska elementen skulle växa snabbare än den socialistiska sektorn. Om detta vore riktigt så skulle det socialistiska uppbygget redan stå på undergångens brant.

Här är det fråga om att socialismen framgångsrikt går till angrepp mot de kapitalistiska elementen, att socialismen växer *snabbare* än de kapitalistiska elementen, att de kapitalistiska elementens specifika vikt till följd härav *sjunker*, och just därför att de kapitalistiska elementens specifika vikt sjunker har dessa element en känsla av att de befinner sig i dödsfara och ökar sitt motstånd.

Och de har ännu tills vidare möjlighet att öka sitt motstånd, inte bara därför att världskapitalismen understödjer dem, utan också därför att det likväl fortfarande äger rum en absolut tillväxt av de kapitalistiska elementen trots att deras specifika vikt sjunker, trots att deras relativa tillväxt minskas i jämförelse med socialismens tillväxt, och detta ger dem en viss

möjlighet att samla krafter för att motsätta sig socialismens tillväxt.

Det är just på denna grundval som klasskampen — *på nuvarande utvecklingsstadium och under styrkeförhållanden* nuvarande betingelser — skärpes och de kapitalistiska elementen i stad och på land ökar sitt motstånd.

Bucharins och hans vänners fel består i att de inte förstår denna enkla och uppenbara sanning. Deras fel består däri, att de inte behandlar frågan på marxistiskt utan på kälkborgerligt sätt och försöker förklara klasskampens skärpning med alla slags tillfälliga orsaker: sovjetapparaten ”oduglighet”, våra i landsorten arbetande kamraters ”oförsiktiga” politik, ”bristen” på smidighet, ”överdrifter”, o. s. v., o. s. v.

Här exempelvis ett citat ur Bucharins broschyr ”Vägen till socialismen”, vilket uppvisar en absolut omarxistisk inställning till frågan om klasskampens skärpning:

”Än här, än där flamlar klasskampen på landsbygden upp i sina tidigare former och vanligen framkallas denna skärpning av kulakelementen. När t. ex. kulakerna eller sådana, som skor sig på andras bekostnad och som smugit sig in i sovjetmaktens organ, börjar skjuta på bondekorrespondenterna, så är detta en yttring av klasskampen i dess mest skärpta form. (Det är oriktigt, ty kampens mest skärpta form är upproret. *J. Stalin.*) Sådana fall förekommer dock vanligen på sådana håll, där den lokala sovjetapparaten ännu är svag. *I den mån denna apparat förbättras*, i den mån sovjetmaktens alla undre celler stärkes, i den mån partiets och kommunistiska ungdomsförbundets lokala organisationer på landsbygden förbättras och stärkes, kommer *företeelser av detta slag* — vilket är fullständigt uppenbart — att bli allt mera sällsynta och till slut *spårlöst försvinna.*”³

Det visar sig sålunda att klasskampens skärpning får sin förklaring av orsaker som står i samband med tillståndet i apparaten, av våra undre organisationers duglighet eller oduglighet, av deras svaghet eller styrka.

Det visar sig t. ex. att de borgerliga intellektuellas skadegörelse i Schachty, vilket är en form av de borgerliga elementens motstånd mot sovjetmakten och en form av klasskampens skärpning, inte får sin förklaring av förhållandet mellan klasskrafterna, inte av socialismens tillväxt, utan av vår apparats oduglighet.

Det visar sig att vår apparat var god, innan den massomfattande skadegörelsen i Schachty-distriktet började, men att i samma ögonblick den massomfattande skadegörelsen började, apparaten av någon anledning plötsligt blev alldeles oduglig.

Det visar sig att våra lokala organisationer var goda eller t. o. m. idealiska ända till i fjol, då spannmålsanskaffningen försiggick automatiskt och ingen synnerlig skärpning av klasskampen förekom hos oss, men att dessa organisationer sedan förra året, då kulakernas motstånd antog särskilt skarpa former, helt plötsligt blivit dåliga och fullständigt odugliga.

Det är ingen förklaring, utan ett hån mot varje förklaring. Det är inte vetenskap, utan kvacksalveri.

Hur skall då i själva verket denna skärpning förklaras? Den har två orsaker.

För det första vår frammarsch, vår offensiv, de socialistiska hushållningsformernas tillväxt i industrin såväl som i lantbruket, en tillväxt som åtföljes av ett motsvarande utträngande av vissa kapitalistgrupper i stad och på land. Saken är den att vi lever i enlighet med Lenins formel ”vem slår vem”: är det vi som kommer att besegra kapitalisterna och ge dem det sista avgörande slaget, som Lenin uttryckte sig, eller är det de som kommer att besegra oss.

För det andra den omständigheten att de kapitalistiska elementen inte frivilligt vill lämna scenen: de gör motstånd och kommer att göra motstånd mot socialismen, ty de ser att deras

³ Kurs. av mig. J. St.

sista dagar närmar sig. Och tills vidare kan de ännu göra motstånd, ty ehuru deras specifika vikt sjunker, växer de likväl i absolut mening: småbourgeoisie i stad och på land alstrar, såsom Lenin sade, dagligen och stundligen ur sin mitt kapitalister och småkapitalister och just dessa kapitalistiska element gör allt för att hävda sin existens.

Det har ännu inte förekommit sådana fall i historien att döende klasser frivilligt lämnat scenen. Det har ännu inte förekommit sådana fall i historien att den döende bourgeoisin inte skulle ha uppjudit alla sina återstående krafter för att hävda sin existens. Oberoende av om vår undre sovjetapparat blir god eller dålig, så kommer vår frammarsch, vår offensiv att minska de kapitalistiska elementen och tränga ut dem, och dessa döende klasser kommer att till varje pris göra motstånd.

Det är grundvalen för klasskampens skärpning i vårt land. Bucharins och hans vänners fel består däri, att de identifierar ökningen av kapitalisternas motstånd med ökningen av deras specifika vikt. Men denna identifiering är fullständigt obefogad, ty om de, kapitalisterna, gör motstånd, så betyder det alls inte att de blivit starkare än vi. Saken förhåller sig alldeles tvärtom. De döende klasserna gör inte motstånd för att de blivit starkare än vi, utan därför att socialismen växer snabbare än de och de blir svagare än vi. Och just därför att de blir svagare, känner de att deras sista dagar är räknade och är tvungna att göra motstånd av alla krafter och med alla medel.

I detta består mekaniken i klasskampens skärpning och kapitalisternas motstånd på nuvarande historiska tidpunkt.

Vilken politik måste partiet under sådana förhållanden föra?

Den måste gå ut på att väcka arbetarklassen och landsbygdens utsugna massor, att höja deras kampduglighet och utveckla deras mobiliseringsberedskap till kamp mot de kapitalistiska elementen i stad och på land, till kamp mot klassfienderna som sätter sig till motstånd.

Den marx-leninska klasskampsteorin är bland annat bra därför att den underlättar arbetarklassens mobilisering mot den proletära diktaturens fiender.

Vari består det skadliga i den bucharinska teorin om kapitalisternas inväxande i socialismen och i den bucharinska uppfattningen av frågan om klasskampens skärpning?

Däri att den söver arbetarklassen, undergräver de revolutionära krafternas mobiliseringsberedskap i vårt land, demobiliserar arbetarklassen och underlättar de kapitalistiska elementens offensiv mot sovjetmakten.

c) Om bönderna

Bucharins tredje fel gäller frågan om bönderna. Som bekant är bondefrågan en av de viktigaste frågorna i vår politik. Under våra förhållanden består bönderna av olika sociala grupperingar, nämligen: fattigbönder, medelbönder och kulaker. Det är klart att vi inte kan ha samma inställning till dessa grupper. Fattigbonden är arbetarklassens *stöd*, medelbonden dess bundsförvant och kulaken dess *klassfiende* — sådan är vår inställning till dessa sociala grupperingar. Allt detta är klart och allmänt bekant.

Bucharin ser emellertid något annorlunda på saken. I hans karaktäristik av bönderna bortfaller böndernas, faktiska differentiering, de sociala grupperingarna försvinner på något sätt och kvar blir endast en grå fläck, som kallas landsbygden. Enligt hans uppfattning är kulaken ingen kulak och medelbonden ingen medelbonde, utan landsbygden är fylld av idel fattiga. Just så uttryckte han sig här i sitt tal: kan vår kulak kallas en kulak? Han är ju en tiggare — sade han. Och vår medelbonde — är han lik en medelbonde? — frågade här Bucharin.

Han är ju en tiggare, som lever på svältgränsen. Det är klart att en sådan uppfattning om bönderna är fullständigt oriktig och oförenlig med leninismen.

Lenin sade att de individuella bönderna är *den sista kapitalistiska klassen*. Är denna sats riktig? Ja, Obetingat. Varför betecknas de individuella bönderna såsom den sista kapitalistiska klassen? Därför att av de två huvudklasser, av vilka vårt samhälle består, bönderna är den klass, vars hushållning grundar sig på privategendom och småvaruproduktion. Därför att bönderna, så länge de förblir individuella bönder som bedriver småvaruproduktion, ständigt och oavbrutet ur sin mitt alstrar och ovillkorligen måste alstra kapitalister.

Denna omständighet har för oss en avgörande betydelse i frågan om vår marxistiska inställning till problemet om arbetarklassens förbund med bönderna. Det innebär att vi inte är betjänta av *vilket som helst* förbund med bönderna, utan endast ett *sådant förbund* som grundar sig på kamp mot böndernas kapitalistiska element.

Som ni ser, står Lenins tes om bönderna såsom den sista kapitalistiska klassen inte i motsättning till idén om arbetarklassens förbund med bönderna, utan motiverar tvärtom detta förbund såsom ett förbund mellan arbetarklassen och böndernas flertal, vilket är riktat mot de kapitalistiska elementen i allmänhet, däribland de kapitalistiska bondeelementen på landsbygden.

Lenin uppställde denna tes för att visa att förbundet mellan arbetarklassen och bönderna kan vara bestående endast i det fall att det baserar sig på kamp just mot de kapitalistiska element, som bönderna, alstrar ur sin mitt.

Bucharins fel består däri, att han inte förstår och inte medger denna enkla sak, att han glömmer de sociala grupperingarna på landsbygden, att hos honom kulakerna och fattigbönderna försvinner från synfältet och endast en kompakt medelbonde-massa blir kvar.

Denna omständighet innebär utan tvivel en avvikelse åt höger av Bucharin i motsats till den trotskistiska "vänster"-avvikelsen, som inte ser några andra sociala grupperingar på landsbygden än fattigbönderna och kulakerna och där medelbönderna försvinner från synfältet.

Vari består skillnaden mellan trotskismen och Bucharins grupp i frågan om förbundet med bönderna? Däri att trotskismen är *emot* den politik, som består i ett *fast* förbund med medelböndernas massor, medan bucharingruppen är *för varje slags* förbund med bönderna överhuvudtaget. Det behöver inte bevisas att bägge dessa inställningar är oriktiga och att den ena inte är värd mera än den andra.

Leninismen är obetingat för ett fast förbund med böndernas huvudmassa, för förbund med medelbönderna, men inte för varje slags förbund, utan för ett sådant förbund med medelbönderna, som tryggar arbetarklassen den *ledande rollen*, *befäster* proletariats diktatur och *underlättar klassernas avskaffande*.

"Med överenskommelse mellan arbetarklassen och bönderna kan man", säger Lenin, "förstå vad som helst. Om man inte håller i sikte att ur arbetarklassens synpunkt en överenskommelse är tillåtlig, riktig och principiellt möjlig endast när den understödjer arbetarklassens diktatur och utgör ett av medlen att avskaffa klasserna, så blir formeln om en överenskommelse mellan arbetarklassen och bönderna naturligtvis en formel, som alla sovjetmaktens fiender och alla diktaturens fiender också i sina åsikter tillämpar." (Lenin, "Referat om livsmedelsskatten", Samlade verk, b. XXVI, s. 387, ryska.)

Och vidare:

"Nu", säger Lenin, "håller proletariats makten och ledningen av densamma i sina händer. Det leder bönderna. Vad betyder det att leda bönderna? Det betyder för det första att inrikta sig på klassernas avskaffande och inte på småproducenten. Om vi skulle förirra oss från denna viktiga och grundläggande linje, så skulle vi upphöra att vara socialister och skulle hamna i de småborgares — socialistrevolutionärernas och mensjevikerens — läger, vilka för närvarande är proletariats värsta fiender." (Samma arbete, s. 399-400, ryska.)

Det är Lenins synpunkt på frågan om förbundet med böndernas huvudmassa, förbundet med

medelbönderna.

Bucharingruppens fel i frågan om medelbonden består däri, att den inte ser det dubbelsidiga i medelbondens natur, hans dubbelställning mellan arbetarklassen och kapitalisterna. ”Medelbonden är en vacklande klass”, sade Lenin. Varför? Emedan medelbonden å ena sidan är en arbetande, vilket närmar honom till arbetarklassen, men å andra sidan är han egendomsägare, vilket närmar honom till kulaken. Härav följer medelbondens vacklan. Och detta är inte endast teoretiskt riktigt. Denna vacklan framträder också dagligen och stundligen i praktiken.

”Som en arbetande”, säger Lenin, ”känner sig bonden dragen till socialismen och företrar arbetarnas diktatur framför bourgeoisins diktatur. Som spannmålsförsäljare känner han sig dragen till bourgeoisin, till den fria handeln, d. v. s. tillbaka till den 'invanda', gamla, 'traditionella' kapitalismen.” (Lenin, ”Hälsning till de ungerska arbetarna”, Samlade verk, b. XXIV, s. 314, ryska.)

Därför kan förbundet med medelbonden bli fast, endast om det riktar sig mot de kapitalistiska elementen, mot kapitalismen överhuvud, om det tryggar arbetarklassen den ledande rollen i detta förbund, om det underlättar klassernas avskaffande.

Bucharins grupp glömmer dessa enkla och lättfattliga saker.

d) Om nya ekonomiska politiken och marknadsförhållandena

Bucharins fjärde fel gäller frågan om nya ekonomiska politiken (nep). Här består Bucharins fel i att han inte ser neps dubbelsidighet, att han endast ser den ena sidan av densamma. När vi år 1921 införde nep, riktade vi vid den tiden dess udd mot krigskommunismen, mot en sådan regim och en ordning, som utesluter frihet för privathandel *av vad slag det vara må*. Vi ansåg och anser att nep innebär *en viss* frihet för privathandel. Denna sida av saken har Bucharin hållit i minnet. Och det är mycket bra.

Men Bucharin tar fel när han menar att denna sida ensam är utmärkande för nep. Bucharin glömmer att nep även har en annan sida. Saken är den att nep inte alls innebär *fullständig* frihet för privathandel, prisernas *fria* spel på marknaden. Nep är frihet för privathandel inom *vissa* gränser, inom en *viss* ram *under betingelsen att statens reglerande roll på marknaden tryggas*. Just i detta består neps andra sida. Och denna sida av nep är viktigare för oss än dess första sida. Hos oss har inte priserna fritt spelrum på marknaden, såsom fallet vanligen är i de kapitalistiska länderna. Vi bestämmer i huvudsak priserna på spannmålen. Vi bestämmer priserna på industrivarorna. Vi bemödar oss om att genomföra politiken att sänka produktionens självkostnader och sänka priserna på industrivarorna och stävar efter att upprätthålla en stabil prisnivå för lantbruksprodukterna. Är det inte klart att sådana säregna och specifika förhållanden på marknaden inte förekommer i de kapitalistiska länderna?

Härav följer att så länge nya ekonomiska politiken genomföres, dess bägge sidor måste bibehållas: såväl den sida, som är riktad mot krigskommunismens regim och har till syfte att trygga en viss frihet för privathandeln, som också den sida, vilken är riktad mot den *fullständiga* privata handelsfriheten och har till syfte att trygga statens reglerande roll på marknaden. Upphäv en av dessa sidor, och ni har inte längre den nya ekonomiska politiken.

Bucharin tror att nep endast kan hotas från ”vänster”, av dem som vill likvidera *all* handelsfrihet. Det är oriktigt. Det är ett mycket grovt fel. Dessutom är denna fara i dag den minst reella, ty det finnes för närvarande i våra lokala och centrala organisationer inga eller nästan inga sådana personer, som ej skulle inse hela nödvändigheten och ändamålsenligheten av att bevara *en viss* handelsfrihet.

Mycket mera reell är faran från höger, faran från deras sida, som vill likvidera statens reglerande roll på marknaden, som vill ”frigöra” marknaden och på så sätt öppna den fullständiga privata handelsfrihetens era. Det kan inte råda det ringaste tvivel om att denna fara — att nep undermineras från höger — för närvarande är betydligt mera reell.

Man får inte glömma att det småborgerliga elementet arbetar just i denna riktning — i riktning av neps underminering från höger. Man måste också minnas att klagovisorna från kulakerna och de välbärgade elementen, från spekulanterna och uppköparna, för vilka många av våra kamrater inte sällan ger efter, bombarderar nep just från denna sida. Det faktum att Bucharin inte ser denna andra, faktiskt reella fara för neps underminering — detta faktum vittnar otvivelaktigt om att han givit efter för de småborgerliga elementens tryck.

Bucharin föreslår ”normalisering” av marknaden och ”manövrering” med anskaffningspriserna på spannmål i olika distrikt, d. v. s. prisstegring på spannmål. Vad betyder det? Det betyder att han inte är nöjd med sovjetförhållandena på marknaden, att han vill bromsa statens reglerande roll på marknaden och att han föreslår att man skall göra eftergifter åt de småborgerliga elementen, som underminerar nep från höger.

Låt oss för ett ögonblick anta att vi följt Bucharins råd. Vad skulle det resultera i? Vi höjer priserna på spannmål, exempelvis på hösten, i början av anskaffningsperioden. Men då det alltid finns folk på marknaden, allehanda spekulanter och uppköpare, som kan betala tredubbelt mera för spannmålen, och då vi inte kan hålla takten med spekulanterna, eftersom de endast köper ett eller annat tiotal miljoner pud, medan vi måste köpa hundratals miljoner pud, så kommer spannmålsägarna lika fullt att hålla inne spannmålen i väntan på ytterligare prisstegring. Följaktligen måste vi ånyo höja spannmålspriserna till våren, då statens behov av spannmål just i huvudsak gör sig gällande. Men vad innebär det att höja spannmålspriserna på våren? Det betyder att sätta kniven på strupen på fattigbönderna och landsbygdens mindre bemedlade skikt, som själva är tvungna att inköpa spannmål på våren, delvis till utsäde, delvis till förbrukning — att inköpa samma spannmål, som de på hösten sålde till ett billigare pris. Kan vi uppnå något nämnvärt genom dessa operationer, i den mening att vi skulle erhålla en tillräcklig mängd spannmål? Det sannolikaste är att vi inte kan det, ty det kommer alltid att finnas spekulanter och uppköpare, som återigen är i stånd att betala dubbelt och tredubbelt för samma spannmål. Följaktligen måste vi vara beredda på en ny prisstegring på spannmål och förgäves anstränga oss att överbjuda spekulanterna och uppköparna.

Men härav följer att om vi en gång slagit in på vägen att höja spannmålspriserna, så tvingas vi även i fortsättningen att följa den inslagna vägen utan att ha någon garanti för att erhålla en tillräcklig mängd spannmål.

Men saken är inte slut med detta.

För det första: om vi höjer *anskaffnings*priserna på spannmål, så måste vi sedan också höja priserna på råämnen från jordbruket för att upprätthålla en viss proportion mellan priserna på lantbruksprodukter.

För det andra: om vi höjer anskaffningspriserna på spannmål, kan vi inte bibehålla de låga detaljpriserna på bröd i städerna — följaktligen blir vi tvungna att också höja *försäljnings*priserna på bröd. Men då vi inte kan och inte får gå arbetarnas intressen för nära, så får vi lov att skyndsamt höja lönerna. Detta kan emellertid inte undgå att leda till att också priserna på industrivaror stiger, ty i motsatt fall kan det gå så, att penningarna tvärtemot industrialiseringens intressen flyter från staden till landsbygden.

Till följd härav blir vi tvungna att utjämna priserna på industrivaror och lantbruksprodukter, inte på grundval av *sjunkande* eller åtminstone stabiliserade priser, utan på basis av *stigande* priser både på spannmål och på industrivaror.

Vi kommer med andra ord att bli tvungna att hålla kurs på *fördyring* av industrivarorna och lantbruksprodukterna.

Det är inte svårt att förstå att en sådan ”manövrering” med priserna inte kan undgå att leda till att sovjetprispolitiken och statens reglerande roll på marknaden fullständigt likvideras och att de småborgerliga elementen får fritt spelrum.

Vem kommer att vinna på detta?

Endast de välbärgade skikten i stad och på land, ty de dyra industrivarorna och lantbruksprodukterna måste ovillkorligen bli otillgängliga för arbetarklassen såväl som för landsbygdens fattigbönder och mindre bemedlade skikt. Vinsten tillfaller kulaker och välbärgade, nepmän och andra välsituerade klasser. Detta skulle också bli en samverkan, ehuru en egenartad samverkan — en samverkan med landsbygdens och stadens förmögna skikt. Arbetarna och landsbygdens mindre bemedlade skikt kommer att med full rätt kunna ställa frågan: Vems makt är vi, arbetarnas och böndernas eller kulakernas och nepmännens?

Isolering från arbetarklassen och landsbygdens mindre bemedlade skikt, samverkan med de förmögna skikten i stad och på land — det blir den oundvikliga följden av Bucharins ”normalisering” av marknaden och ”manövrering” med spannmålspriserna i olika distrikt.

Det är klart att partiet inte kan slå in på denna ödesdiga väg,

I vilken grad Bucharin blandat ihop alla begrepp om nep och hur fast han fångslats av de småborgerliga elementen det visar bland annat den mer än negativa inställning han uppvisar beträffande de nya formerna för varuomsättningen mellan stad och landsbygd; mellan staten och bönderna. Han är upprörd och gallskriker mot att staten blivit en varuleverantör åt bönderna, medan bönderna håller på att bli spannmålsleverantörer åt staten. Han anser detta vara ett brott mot neps alla regler, nära nog ett upphävande av nep. Varför, frågas det, på vilken grund?

Vad kan det vara för ont i att staten, statsindustrin är varuleverantör åt bönderna utan mellan-händer, och att bönderna är spannmålsleverantörer åt industrin, åt staten också utan mellan-händer?

Vad kan det ur marxismens och den marxistiska politikens synpunkt vara för ont i att bönderna redan *förvandlats* till leverantörer av bomull, sockerbetor och lin för statsindustrins räkning och att statsindustrin blivit leverantör av stadsalster, utsäde och produktionsverktyg åt dessa lantbruksgrenar?

Kontraheringsmetoden är här den viktigaste metoden att införa dessa nya former för varuomsättningen mellan stad och landsbygd. Men står då kontraheringsmetoden i motsättning till neps krav?

Vad kan det vara för ont i att bönderna just tack vare kontraheringsmetoden *håller på att bli* leverantörer åt staten också beträffande spannmål och inte endast beträffande bomull, sockerbetor och lin?

Varför kan handel i liten skala, småhandel kallas varuomsättning, medan handel i stor skala på grundval av i förväg ingångna avtal (kontrahering) beträffande varans pris och kvalitet, inte kan anses som varuomsättning?

Är det då så svårt att förstå att dessa nya massformer för varuomsättningen mellan stad och landsbygd enligt kontraheringsmetoden har uppstått just på grundval av nep, att de utgör ett väldigt steg framåt av våra organisationer då det gäller att stärka folkhushållningens planmässiga, socialistiska ledning? Bucharin har förlorat förmågan att förstå dessa enkla och lättfattliga saker.

e) Om den så kallade ”tributen”

Bucharins femte fel (jag talar om hans viktigaste fel) består i opportunistisk förvrängning av partilinjen i frågan om ”saxen” (den bristande prisjämvikten) mellan stad och landsbygd, i frågan om den så kallade ”tributen”.

Vad är det fråga om i den bekanta resolution, som antogs av politiska byråns och centrala kontrollkommissionens presidiums förenade sammanträde (i februari 1929) i frågan om

”saxen”? Där talas om att bönderna förutom de vanliga skatterna, direkta och indirekta, som de erlägger åt staten, dessutom erlägger en viss extraskatt i form av överpris på inköpta industrivaror och underpris på levererade lantbruksprodukter.

Stämmer det att denna av bönderna erlagda extraskatt verkligen existerar? Ja, det stämmer. Vilka andra namn har den fått? Den kallas även ”saxen”, ”överpumpning” av medel från lantbruket till industrin i syfte att främja en snabb utveckling av vår industri.

Är den nödvändig, denna ”överpumpning”? Det råder inga delade meningar hos oss beträffande nödvändigheten av denna ”överpumpning” såsom en temporär åtgärd, därest vi i själva verket vill upprätthålla ett snabbt utvecklingstempo för industrin. Och vi måste till varje pris upprätthålla ett snabbt utvecklingstempo för industrin, ty det är nödvändigt inte bara för industrin själv utan framför allt för jordbruket, för bönderna, som nu i främsta rummet har behov av traktorer, lantbruksmaskiner och gödningsämnen.

Kan vi nu genast upphäva denna extraskatt? Det kan vi tyvärr inte. Vi måste upphäva den vid första möjlighet under de närmaste åren. Men för tillfället kan vi inte upphäva den.

Det är just denna extraskatt, som erhålles på grund av ”saxen”, vilken utgör ”någonting i stil med tribut”. Inte tribut, men ”någonting i stil med tribut”. Det är ”någonting i stil med tribut” för vår efterblivenhet. Extraskatten är nödvändig för att driva på industrins utveckling och göra slut på vår efterblivenhet.

Betyder det att vi exploaterar bönderna, när vi tar denna tilläggsskatt? Nej, det betyder det inte. Sovjetmakten kan på grund av sin natur inte tillåta någon som helst exploatering av bönderna från statens sida. I våra kamraters uttalanden på juliplenium sades uttryckligen ifrån att exploatering av bönderna från den socialistiska statens sida är *utesluten* under sovjetsystemets förhållanden, ty en oavbruten stegring av de arbetande böndernas välstånd är en lag för sovjetsamhällets utveckling, och detta utesluter varje möjlighet till exploatering av bönderna.

Är bönderna i stånd att bära denna tilläggsskatt? Ja, det är de. Varför?

För det första därför att tilläggsskatten uttages under förhållanden då böndernas materiella läge oavbrutet förbättras.

För det andra därför att bonden har sitt eget personliga jordbruk, och inkomsterna från detta ger honom möjlighet att erlägga tilläggsskatt, något som inte kan sägas om arbetaren, som inte har någon personlig produktion men ändå ägnar all sin kraft åt industrialiseringens sak.

För det tredje därför att tilläggsskattens omfattning minskar år för år.

Är det riktigt att beteckna denna tilläggsskatt såsom ”någonting i stil med tribut”? Absolut riktigt. Dessa ord inger våra kamrater känslan av att det gäller någonting motbjudande, att tilläggsskatten är någonting icke önskvärd och att den inte kan upprätthållas för en längre period. Genom att ge tilläggsskatten för bönderna detta namn vill vi ha sagt att det inte är av önskan utan av behov vi uppbär densamma, att vi bolsjeviker måste vidtaga alla åtgärder för att vid första möjlighet, så fort som möjligt upphäva denna tilläggsskatt.

Det är innebörden i frågan om ”saxen”, om ”överpumpningen”, om ”extraskatten”, om det som i ovannämnda dokument betecknas som ”någonting i stil med tribut”.

Bucharin, Rykov och Tomskij tänkte försöka utnyttja ordet ”tribut” och började beskylla partiet för att bedriva en politik som går ut på militär-feodal utsugning av bönderna. Men nu kan t. o. m. en blind se att det var ett ohederligt försök av bucharinmännen att på det grövsta sätt förtala vårt parti. Nu är de t. o. m. själva tvungna att stillatigande erkänna att de med sitt sladder om militär-feodal utsugning lidit ett dundrande fiasko.

Ty antingen — eller:

antingen erkänner bucharinmännen att ”saxen” och ”överpumpningen” av medel från jord-

bruket till industrin på nuvarande tidpunkt är ofrånkomliga—och då måste de erkänna att deras beskyllningar är förljugna och att partiet har fullständigt rätt;

eller förnekar de att ”saxen” och ”överpumpningen” på nuvarande tidpunkt är ofrånkomliga, men då skall de också säga det rent ut, så att partiet kan inregistrera dem bland motståndarna till vårt lands industrialisering.

Jag skulle i varje fall kunna hänvisa till en rad uttalanden av Bucharin, Rykov och Tomskij, där de utan omsvep erkänner att ”saxen” på innevarande tidpunkt är ofrånkomlig, att ”överpumpningen” av medel från lantbruket till industrin är ofrånkomlig. Men det är ju just ett erkännande av formeln ”någonting i stil med tribut”.

Nåväl, vidhåller de ståndpunkten beträffande ”överpumpning”, beträffande ”saxens” upprätthållande på närvarande tidpunkt, eller inte? Jag uppmanar dem att säga det rent ut.

Bucharin. Överpumpningen är nödvändig, men ”tribut” är ett illa valt ord. (*Allmänt skratt.*)

Stalin. Således råder det inga meningsskiljaktigheter oss emellan beträffande det väsentliga i frågan, således är ”överpumpningen” av medel från lantbruket till industrin, den så kallade ”saxen”, tilläggsskatten, ”någonting i stil med tribut” på innevarande tidpunkt ett nödvändigt men temporärt medel för landets industrialisering.

Utmärkt. Men vad är det då fråga om, varför detta oväsen? Tycker de inte om *ordet* ”tribut” eller ”någonting i stil med tribut”, emedan de anser detta uttryck icke vara gängse i den marxistiska litteraturen?

Nåväl, låt oss tala om *ordet* ”tribut”.

Jag påstår, kamrater, att detta ord för länge sedan vunnit burskap i vår marxistiska litteratur, exempelvis i kamrat Lenins artiklar. Det kanske förvånar en och annan av dem som inte läser Lenin, men det är ett faktum, kamrater. Bucharin ”larmade” här om att den marxistiska litteraturen inte skulle kunna tolerera ordet ”tribut”. Han var upprörd och förvånad över alt partiets centralkommitté och marxister överhuvud taget tillåter sig att använda ordet ”tribut”. Men vad är det att förvåna sig över, ifall det är bevisat att detta ord för länge sedan vunnit burskap i en sådan marxists artiklar som kamrat Lenin? Eller måhända Lenin inte motsvarar kraven på en marxist ur Bucharins synpunkt? Säg det då rent ut, bästa kamrater.

Tag exempelvis en artikel av en sådan marxist som Lenin: ”Om 'vänster'-barnslighet och om småborgerlighet” (maj 1918) och läs där följande ställe:

”Småborgaren, som samlar tusenlappar, är en fiende till statskapitalismen, och dessa tusenlappar vill han ovillkorligen realisera för sig själv, mot de fattiga, mot varje slags allmänstatlig kontroll, och summan av tusenlapparna bildar en mångmiljardbas för spekulation, som undergräver vårt socialistiska uppbygge. Låt oss anta att ett visst antal arbetare under några dagar producerar värden till en summa, som kan uttryckas med talet 1.000. Låt oss vidare anta att av denna summa 200 går förlorade till följd av småspekulation, allt slags rofferi och på småägarintressen grundat 'kringgående' av sovjetdekret och sovjetförfordningar. Varje medveten arbetare kommer att säga: om jag genom att offra 300 av de tusen kunde vinna större ordning och organisation, så skulle jag gärna ge trehundra i stället för tvåhundra, ty alt sedan minska denna 'tribut' till låt oss säga hundra eller femtio, det blir en helt lätt uppgift under sovjetmakten, då ordning och organisation upprättats, klå småägarnas sabotage av varje statligt monopol slutgiltigt brutits.” (Lenin, Samlade verk, b. XXII, s. 515, ryska.)

Det förefaller att vara klart. Skall inte kamrat Lenin på grund av detta förklaras för anhängare av politiken att utsätta arbetarklassen för militär-feodal utsugning? Försök det, bästa kamrater!

En röst: I alla fall har begreppet ”tribut” aldrig använts i förhållande till medelbonden.

Stalin: Ni menar väl inte att medelbonden står partiet närmare än arbetarklassen? Ni är då en

humbugsmarxist. (*Allmänt skratt.*) Om man kan tala om "tribut" i samband med arbetarklassen, den klass vars parti vi är, varför skulle man då inte kunna säga detsamma i samband med medelbonden, som bara är vår bundsförvant?

Någon grälsjuk person kan komma på den tanken att ordet "tribut" i artikeln "Om 'vänster'-barnsligheten" är en lapsus av kamrat Lenin, en tillfällig felsägning. En granskning visar emellertid att de grälsjuka personernas misstanke är fullständigt grundlös. Tag en annan artikel av kamrat Lenin eller snarare hans broschyr "Om naturaskatten" (april 1921) och läs där igenom s. 324 (b. XXVI, sid. 324). Ni skall få se att det nyss anförda citatet angående "tributen" där upprepas ordagrant av kamrat Lenin. Tag slutligen kamrat Lenins artikel "Sovjetmaktens aktuella uppgifter" (b. XXII, s. 448, mars—april 1918), så får ni se att Lenin också här talar om "den tribut (och här utan citationstecken) som vi betalar för vår efterblivenhet ifråga om organiseringen av allfolklig registrering och kontroll nedifrån".

Det framgår således att *ordet* "tribut" långt ifrån utgör något tillfälligt element i Lenins artiklar. Detta *ord* användes av kamrat Lenin för att understryka "tributens" temporära karaktär, för att öka bolsjevikernas energi och inrikta den på att vid första möjlighet likvidera denna samma "tribut", som arbetarklassen betalar för vår efterblivenhet, för våra "missförhållanden".

Det framgår att jag ifråga om uttrycket "någonting i stil med tribut" befinner mig i ganska gott marxistiskt sällskap, i sällskap med kamrat Lenin.

Bucharin sade här att marxister inte får tolerera ordet "tribut" i sin litteratur. Vad är det för marxister han talade om? Om han syftade på sådana, med förlov sagt, marxister som Slepkov, Maretskij, Petrovskij, Rosit o. a., vilka snarare påminner om liberaler än om marxister, så är Bucharins indignation fullt begriplig. Men om han syftar på verkliga marxister, exempelvis kamrat Lenin, så bör det erkännas att ordet "tribut" för länge sedan vunnit burskap bland dem, och Bucharin som inte är hemma i Lenins verk råkade här hugga i sten.

Men frågan om "tributen" är inte uttömd härmed. Saken är den att Bucharin och hans vänner inte av en slump hakade upp sig på ordet "tribut" och talade om politiken att underkasta bönderna militär-feodal utsugning. Det råder intet tvivel om att när de började väsnas om militär-feodal utsugning, så ville de ge uttryck åt sitt ytterliga missnöje med vårt partis politik gentemot kulakerna, vilken genomföres av våra organisationer. Missnöje med partiets leninska politik ifråga om ledningen av bönderna, missnöje med vår spannmålsanskaffningspolitik, missnöje med vår politik att på allt sätt främja kollektivbrukens och sovjetbrukens utveckling och slutligen önskan att "frigöra" marknaden och införa full frihet för privat-handeln — det är vad som kom till uttryck i Bucharins tjut om militär-feodal utsugningspolitik gentemot bönderna.

Jag känner inte till något annat exempel ur vårt partis historia, då partiet skulle ha anklagats för militär-feodal utsugningspolitik. Detta vapen mot partiet har inte hämtats ur marxisternas arsenal. Varifrån har det då hämtats? Ur kadettledaren Miljukovs arsenal. När kadetterna vill så oenighet mellan arbetarklassen och bönderna, så säger de vanligen: iii, herrar bolsjeviker, bygger socialism på böndernas bekostnad. När Bucharin larmar med anledning av "tributen", så stämmer han in i miljukovarnas kör och går i släptåg efter folkets fiender.

f) Om industrins utvecklingstempo och de nya formerna för samverkan

Till sist har vi frågan om industrins utvecklingstempo och om de nya formerna för samverkan mellan stad och landsbygd. Denna fråga är en av de viktigaste frågorna rörande våra meningsskiljaktigheter. Denna fråga är av vikt därför att i den koncentrerats alla trådar av våra *praktiska* meningsskiljaktigheter beträffande partiets ekonomiska politik.

Vilka är de nya formerna för samverkan, vad innebär de med hänsyn till vår ekonomiska politik?

De innebär framför allt att vi förutom de gamla formerna för samverkan mellan stad och landsbygd, då industrin huvudsakligen tillfredsställde bondens *personliga* behov (kattun, skodon, textilvaror i allmänhet o. s. v.), också behöver nya former för samverkan, då industrin kommer att tillfredsställa bondehushållningens *produktions*behov (lantbruksmaskiner, traktorer, förbättrat utsäde, gödningsämnen, o. s. v.).

Om vi tidigare *huvudsakligen* tillfredsställde bondens personliga behov och föga bekymrade oss om hans hushållnings produktionsbehov, så måste vi nu, samtidigt som vi fortfarande tillfredsställer bondens personliga behov, av alla krafter bemöda oss om att leverera lantbruksmaskiner, traktorer, gödningsämnen o. s. v., vilka är direkt förknippade med jordbruksproduktionens rekonstruktion på ny teknisk grundval.

Så länge det var fråga om att *återupprätta* jordbruket och att bönderna lärde sig bruka den tidigare godsägar- och kulakjorden, kunde vi nöja oss med de gamla formerna för samverkan. Men nu, när det är fråga om jordbrukets *rekonstruktion*, är detta inte längre tillräckligt. Nu måste man gå vidare och hjälpa bönderna att omgestalta jordbruksproduktionen på den nya teknikens och det kollektiva arbetets grundval.

Det innebär för det andra att vi jämsides med vår industris nyutrustning måste ta itu med en grundlig nyutrustning också av jordbruket. Vi håller på med och har delvis redan genomfört vår industris nyutrustning genom att ge den en ny teknisk grundval och genom att förse den med nya, bättre maskiner och nya, bättre kadrer. Vi bygger nya fabriker och verkstäder, vi bygger om och utvidgar de gamla, vi utbygger järn- och metallindustrin, kemiska industrin och maskinindustrin. På denna grundval växer nya städer upp, en mängd nya industricentra bildas, gamla utvidgas. På denna grundval växer efterfrågan på livsmedel och på råämnen för industrin. Men i jordbruket användes fortfarande de gamla arbetsredskapen, de gamla uråldriga jordbruksmetoderna, den gamla, primitiva, numera odugliga eller i det närmaste odugliga tekniken, de gamla småbruksmetoderna, de individuella hushållnings- och arbetsformerna.

Hur anmärkningsvärt är inte exempelvis det faktum att det före revolutionen hos oss fanns omkring 16 miljoner bondgårdar, men nu inte mindre än 25 miljoner? Vittnar inte detta om att jordbruket allt mera splittras och sönderstyckas? Och det utmärkande för de splittrade småbruken består däri, att de inte är i stånd att i tillbörlig grad utnyttja tekniken, använda maskiner, traktorer, den agronomiska vetenskapens vinningar och att de är jordbruk med ringa varuproduktion.

Härav följer den otillräckliga varuandelen av jordbruksprodukterna.

Härav faran för att det skall uppstå ett svalg mellan stad och landsbygd, mellan industri och jordbruk.

Härav nödvändigheten av att driva på jordbruket, att få det att hinna upp vår industris utvecklingstempo.

Just för att undvika faran av att ett svalg skall uppstå måste man på fullt allvar börja nyutrusta jordbruket på den nya teknikens bas. Men för att nyutrusta det måste man gradvis förena de splittrade individuella bondejordbruken till storbruk, till kollektivbruk, man måste bygga upp jordbruket på det kollektiva arbetets grundval, förstora kollektiven, utbygga de gamla och de nya sovjetbruken, systematiskt och i massomfattning införa kontrahering i jordbrukets alla huvudgrenar, man måste utveckla nätet av maskin- och traktorstationer, vilka hjälper bönderna att tillägna sig den nya tekniken och att kollektivisera arbetet — kort sagt, man måste gradvis överföra de individuella småbondebruken till den kollektiva stordriftens bas, ty endast en storproduktion av samhällelig typ är i stånd att allsidigt utnyttja vetenskapens vinningar och den nya tekniken och föra vårt jordbruks utveckling framåt med sjumilasteg.

Detta betyder naturligtvis inte att vi bör glömma det individuella fattigbonde- och

medelbondejordbruket. Nej, det betyder det inte. Det individuella fattigbonde- och medelbonde-jordbruket spelar och kommer fortfarande under den närmaste framtiden att spela en förstarangsroll när det gäller industrins försörjning med livsmedel och råämnen. Just därför är det nödvändigt att understödja det individuella fattigbonde- och medelbondejordbruket, som ännu inte sammanslutits i kollektivbruk.

Men det innebär att det individuella bondejordbruket ensamt *numera* är otillräckligt. Om detta vittnar våra svårigheter beträffande spannmålsanskaffningen. Därför måste vi *komplettera* det individuella fattigbonde- och medelbondejordbrukets utveckling med en allsidig utveckling av de kollektiva jordbruksformerna och av sovjetbruket.

Därför måste man slå en bro mellan det individuella fattigbonde- och medelbondejordbruket och de kollektiva, samhällliga jordbruksformerna genom en massomfattande kontrahering, genom maskin- och traktorstationer, genom en allsidig utveckling av de kooperativa organisationerna i syfte att göra det lättare för bönderna att föra över sitt individuella småbruk på det kollektiva arbetets spår.

Utan dessa betingelser är ingen allvarlig utveckling av jordbruket möjlig. Utan dessa betingelser är det omöjligt att lösa spannmålsproblemet. Utan dessa betingelser är det omöjligt att rädda böndernas mindre bemedlade skikt från utarmning, från fattigdom.

Det betyder slutligen att vår industri, såsom den viktigaste källan till att förse jordbruksproduktionen med vad den behöver för sin rekonstruering, allsidigt måste utvecklas, att man måste utveckla järn- och stålindustrin, kemiska industrin och maskinindustrin, att man måste bygga traktorfabriker, fabriker för lantbruksmaskiner o. s. v.

Det behöver inte bevisas att det är omöjligt att utveckla kollektivjordbruket, omöjligt att organisera maskin- och traktorstationer utan att man drar böndernas huvudmassor hän emot kollektiva driftsformer med hjälp av en massomfattande kontrahering och utan att man förser jordbruket med ett avsevärt antal traktorer, lantbruksmaskiner o. s. v.

Men att förse landsbygden med maskiner och traktorer är omöjligt utan att vår industri i forcerad takt utvecklas. Härav följer att vår industris raska utvecklingstempo är nyckeln till lantbrukets rekonstruktion på kollektivismens grundval.

Sådan är meningen och innebörden i de nya formerna för samverkan.

Bucharins grupp är nödsakad att *formellt* erkänna nödvändigheten av nya former för samverkan. Men detta är endast ett formellt erkännande, som går ut på att under sken av ett formellt erkännande av de nya formerna för samverkan smuggla in någonting direkt *motsatt*. I verkligheten är Bucharin emot de nya formerna för samverkan. För Bucharin är utgångspunkten inte ett snabbt utvecklingstempo för industrin såsom hävstången för lantbruksproduktionens rekonstruktion, utan det individuella bondejordbrukets utveckling. Det viktigaste anser han vara att marknaden "normaliseras" och att priserna på marknaden för lantbruksprodukter lämnas fritt spelrum, fullständig frihet för privathandeln. Härav hans misstroga inställning till kollektivbruket, vilket kom till uttryck i hans tal på centralkommitténs juli-plenum och i hans teser före detta plenum. Härav hans negativa inställning till alla slags former för extraordinära åtgärder mot kulakerna vid spannmålsanskaffningen.

Som bekant är Bucharin lika rädd för extraordinära åtgärder som djävulen för vigvattnet.

Som bekant kan Bucharin fortfarande inte förstå att kulaken under nuvarande förhållanden inte frivilligt, av sig själv, kommer att leverera en tillräcklig mängd spannmål.

Detta har nu bevisats genom erfarenheten från vårt tvååriga anskaffningsarbete.

Nå, men hur går det, om vi ändå inte får tillräckligt med spannmål för marknaden? På detta svarar Bucharin: oroa inte kulaken med extraordinära åtgärder utan importera spannmål från

utlandet. Han föreslog helt nyligen att man från utlandet skulle importera c:a 50 milj. pud, d. v. s. för omkring 100 milj. rubel i valuta. Men om valutan behövs för att importera utrustning för industrin? På detta svarar, Bucharin: man måste ge företräde åt importen av spannmål från utlandet, och tydligen måste man skjuta importen av utrustning för industrin i bakgrunden.

Det visar sig således att grundvalen för spannmålsproblemets lösning och jordbrukets rekonstruktion inte är ett snabbt utvecklingstempo för industrin, utan utveckling av det individuella bondejordbruket, kulakjordbruket inbegripet, på grundvalen av en fri marknad och prisernas fria spel på densamma,

Här har vi således att göra med två olika planer för den ekonomiska politiken.

Partiets plan:

1. Vi nyutrustar industrin (rekonstruktion).
2. Vi börjar på allvar nyutrusta jordbruket (rekonstruktion).
3. För detta är det nödvändigt att öka uppbygget av kollektiv- och sovjetbruk, att i massomfattning genomföra kontrahering samt upprätta maskin- och traktorstationer såsom medel att upprätta produktionssamverkan mellan industri och jordbruk.
4. Vad beträffar svårigheterna vid spannmålsanskaffningen för ögonblicket, så måste det anses tillåtligt att temporärt vidtaga extraordinära åtgärder, förstärkta genom medel- och fattigbondemassornas samfälliga understöd, såsom ett av medlen att bryta kulakernas motstånd och i största möjliga mån från dem erhålla de spannmålsöverskott, som vi behöver för att klara oss utan spannmålsimport och för att spara valutan för industrins utveckling.
5. Det individuella fattig- och medelbondejordbruket spelar och kommer fortfarande att spela en förhärskande roll vid landets försörjning med livsmedel och råämnena, men ensamt är det inte längre tillräckligt — det individuella fattig- och medelbondejordbrukets utbyggande måste därför kompletteras med utbyggandet av kollektivbruken och sovjetbruken, med massomfattande kontrahering, med en förstärkt utveckling av maskin- och traktorstationer, för att göra det lättare att tränga ut de kapitalistiska elementen ur jordbruket och successivt överföra de individuella bondebruken till kollektiv stordrift, kollektivt arbete.
6. Men för att uppnå allt detta är det framför allt nödvändigt att stärka uppbyggandet av järn- och stålindustrin, kemiska industrin, maskinindustrin, av traktorfabriker, fabriker för lantbruksmaskiner o. s. v. Utan detta är det omöjligt att lösa spannmålsproblemet och lika omöjligt att genomföra jordbrukets rekonstruktion.

Slutsats: nyckeln till jordbrukets rekonstruktion är ett snabbt tempo för vår industris utveckling.

Bucharins plan:

1. ”Normalisering” av marknaden, fritt spelrum för priserna på marknaden och prishöjning på spannmålen, utan hänsyn till att detta kan leda till fördyring av industrialster, råämnena och spannmål.
2. Allsidig utveckling av det individuella bondejordbruket jämte en viss inskränkning av kollektivbrukens och sovjetbrukens utvecklingstempo (Bucharins juliteser, Bucharins tal på juliplenium).
3. Spannmålsanskaffning på automatisk väg, varvid man ständigt och under alla omständigheter undviker att ens delvis tillgripa extraordinära åtgärder mot kulakerna, även om dessa åtgärder skulle understödjas av medelböndernas och fattigböndernas massa.
4. I händelse av spannmålsbrist: import av spannmål för c:a 100 milj. rubel.
5. Om valutan inte räcker till för att täcka såväl spannmålsimport som import av utrustning för

industrin, så måste importen av utrustning inskränkas och följaktligen också vår industris utvecklingstempo minskas — annars kommer vårt jordbruk att göra ”på stället marsch” eller t. o. m. ”direkt gå tillbaka”.

Slutsats: *nyckeln till jordbrukets rekonstruktion är att utveckla det individuella bonde-jordbruket.*

En sådan vändning tar saken, kamrater!

Bucharins plan är en plan som går ut på att minska industrins utvecklingstempo och att undergräva de nya formerna för samverkan.

Sådana är våra meningsskiljaktigheter.

Ibland frågas det: har vi inte försenat oss beträffande utvecklingen av de nya formerna för samverkan, beträffande utbyggandet av kollektivbruket, sovjetbruket o. s. v.?

Det finns folk som påstår att partiet försenat sig minst två år i detta avseende. Det är oriktigt, kamrater. Det är absolut oriktigt. Så kan bara ”vänsterradikala” skrikhalsar tala, vilka inte har någon föreställning om Sovjetunionens ekonomi.

Vad betyder det att komma för sent i detta avseende? Ifall frågan gäller förutseendet av kollektivbrukens och sovjetbrukens nödvändighet, så började vi inse den redan under oktoberomvälvningens tid. Att partiet redan då, under oktoberomvälvningens period, förutsåg kollektivbrukens och sovjetbrukens nödvändighet, kan inte i ringaste mån betvivlas. Man behöver bara se på vårt program, som antogs på åttonde partikongressen (mars 1919). Kollektivbrukens och sovjetbrukens nödvändighet har där fullt klart beaktats.

Men enbart det faktum att vårt partis högsta ledning förutser nödvändigheten att bilda kollektivbruk och sovjetbruk är inte tillräckligt för att i praktiken genomföra och organisera en massrörelse för bildande av kollektivbruk och sovjetbruk. Frågan gäller alltså inte att förutse, utan att genomföra planen för uppbygge av kollektiv- och sovjetbruk. Men för att förverkliga denna plan kräves en hel rad betingelser, vilka tidigare inte funnits hos oss och vilka uppkommit först på senare tid.

Så förhåller det sig, kamrater.

För att genomföra en planmässig massrörelse för kollektivbruket och sovjetbruket kräves framför allt, att partiledningen i denna fråga i främsta rummet har stöd av partiets stora massa. Och vårt parti är ju som bekant ett miljonparti. Följaktligen gällde det att övertyga partiets breda massor om att de ledande kretsarnas politik är riktig. Detta för det första.

Vidare är det nödvändigt att en massrörelse för kollektivbruket uppstår i böndernas mitt, att bönderna inte är rädda för kollektivbruket utan själva inträder i dem och av egen erfarenhet övertygar sig om kollektivbrukens företräde framför det individuella jordbruket. Men det är en allvarlig sak, som kräver en viss tid. Detta för det andra.

Vidare är det nödvändigt att staten disponerar materiella medel, som behövs för att finansiera kollektivbruksuppbygget, för att finansiera kollektivbruket och sovjetbruket. Men för detta ändamål kräves hundratals och åter hundratals miljoner rubel, kära kamrater. Detta för det tredje.

Slutligen är det nödvändigt att industrin nått en mer eller mindre hög utvecklingsgrad, som behövs för att förse jordbruket med maskiner, traktorer, gödningsämnen o. s. v. Detta för det fjärde.

Kan man påstå att vi redan för två, tre år sedan hade alla dessa betingelser? Nej, det kan man inte påstå.

Man får inte glömma att vi är ett *regerande* parti och *inte ett oppositionsparti*. Ett opposi-

tionsparti kan ge ut paroller jag talar om grundläggande praktiska paroller för rörelsen — i avsikt att förverkliga dem sedan det kommit till makten. Ingen kan anklaga ett oppositionsparti för att det inte genast förverkligar sina grundläggande paroller, ty alla förstår att det inte är oppositionspartiet utan andra partier som står vid rodret.

Helt annorlunda förhåller det sig med ett regerande parti som vårt bolsjevikiska parti. Ett sådant partis paroller är inga vanliga agitationsparoller, utan något mycket mer, ty de har kraften av ett *praktiskt beslut*, de har *lagens kraft* och måste omedelbart genomföras. Vårt parti kan inte ställa upp en praktisk paroll och sedan uppskjuta dess genomförande i praktiken. Det vore alt bedraga massorna. För att kunna ställa upp en praktisk paroll, speciellt en så betydelsefull paroll som de miljonhövdade bondemassornas övergång till kollektivismens väg, måste man förfoga över betingelser för dess direkta genomförande, måste man sist och slutligen skapa, organisera dessa betingelser. Därför är det inte tillräckligt för oss att partiets högsta ledning endast förutser kollektivbrukens och sovjetbrukens nödvändighet. Därför behöver vi dessutom betingelser, som är nödvändiga för att omedelbart *förverkliga* våra paroller, att *omsätta dem i handling*.

Var den *stora massan* av vårt parti för exempelvis två, tre år sedan beredd att med alla medel arbeta för att utveckla kollektivbruken och sovjetbruken? Nej, den var ännu inte beredd för detta. Ett allvarligt omslag bland partimassorna till förmån för de nya formerna för samverkan började först i samband med de första betydande svårigheterna vid spannmålsanskaffningen. Det behövdes dessa svårigheter för att partiets massor skulle känna, hur nödvändigt det var att forcera de nya formerna för samverkan och framför allt kollektivbruken och sovjetbruken, samt i detta verk energiskt stödja sin centralkommitté. Det är en av de betingelser, som vi tidigare inte hade men som vi numera har.

Hade vi för två, tre år sedan en allvarlig rörelse bland böndernas miljonmassor till förmån för kollektivbruken eller sovjetbruken? Nej, det hade vi inte. Det är allmänt bekant att bönderna för två, tre år sedan var fientligt inställda till sovjetbruken och behandlade kollektivbruken som fullständigt onödiga ”kommuner”. Och nu? Nu är det annorlunda. Nu har vi redan hela skikt av bönder, vilka betraktar sovjetbruken och kollektivbruken som en källa till att understödja bondejordbruket med utsäde, avelsboskap, maskiner och traktorer. Nu gäller det bara att ge maskiner och traktorer, så kommer kollektivbruken att gå framåt i ökad takt.

Varifrån härledde sig detta omslag bland vissa, tämligen betydande bondeskikt? Vad var det som främjade det?

Framför allt Kooperationens och de kooperativa organisationernas utveckling. Det kan inte råda något tvivel om att utan Kooperationens, framför allt lantbrukskooperationens väldiga utveckling, vilken bland bönderna skapade en psykologisk grundval till förmån för kollektivbruken, vi inte skulle ha haft den dragning till kollektivbruken, som nu framträder hos hela bondeskikt.

En stor roll spelade här också det faktum att det fanns välorganiserade kollektivbruk, som gav bönderna goda exempel på hur man kan höja jordbruket genom att förena små bondebruk till stora kollektiva jordbruk.

En viss roll spelade också det faktum att det fanns välorganiserade sovjetbruk, som hjälpte bönderna att förbättra jordbruket. Jag förbigår här andra fakta, som ni alla väl känner till. Det är alltså ännu en betingelse, som vi tidigare inte hade men som vi numera har.

Vidare: kan man påstå att vi för två, tre år sedan hade möjlighet att på allvar finansiera kollektivbruken och sovjetbruken och att för detta ändamål anslå hundratals miljoner rubel? Nej, det kan man inte påstå. Ni vet mycket väl att det fattades oss medel till och med för att utveckla det minimum av industri, utan vilket ingen industrialisering överhuvud är möjlig, för att nu inte tala om jordbrukets rekonstruktion. Kunde vi draga bort dessa medel från industrin,

som är basen för landets industrialisering och överlämna dem åt kollektivbruken och sovjetbruken? Det är klart att vi inte kunde göra det. Och nu? Nu har vi medel för att utbygga kollektivbruken och sovjetbruken.

Kan man slutligen påstå att vi redan för två, tre år sedan i industrin hade en tillräcklig bas för att i ökad grad förse jordbruket med maskiner, traktorer o. s. v.? Nej, det kan man inte påstå. Uppgiften bestod vid den tiden i att bilda ett *minimum av en industriell basis* för jordbrukets *framtida* försörjning med maskiner och traktorer. Våra knappa finansiella medel användes då till att skapa denna basis. Och nu? Nu har vi denna industriella bas för jordbruket. I varje fall håller vi på med att i forcerat tempo skapa denna bas.

Det visar sig att de betingelser, som är nödvändiga för kollektivbrukens och sovjetbrukens utveckling i massomfattning, törst på sista tiden uppstått hos oss.

Så förhåller det sig, kamrater.

Därför kan man inte säga att vi försenat oss beträffande utvecklingen av de nya formerna för samverkan.

g) Bucharin som teoretiker

Sådana är i huvudsak de viktigaste fel, som högeroppositionens teoretiker — Bucharin — gjort sig skyldig till i våra viktigaste politiska frågor.

Det säges att Bucharin är en av vårt partis teoretiker. Det är naturligtvis riktigt. Men saken är den att inte allt står rätt till hos honom beträffande teorin. Det kan man se redan därav att han gjort sig skyldig till fel på fel i de frågor som rör partiets teori och politik, vilka jag just karaktäriserat. Det kan inte vara möjligt att dessa fel de fel som står i samband med Kommunistiska internationalen, felen i frågorna om klasskampen, om klasskampens skärpning, om bönderna, om nya ekonomiska politiken, om de nya formerna för samverkan att alla dessa fel av en tillfällighet yppat sig hos honom. Nej, dessa fel är inte tillfälliga. Dessa Bucharins fel har framgått av hans oriktiga teoretiska inställning, av hans teoretiska skavanker. Ja, Bucharin är en teoretiker, ehuru inte en fullt marxistisk sådan, han är en teoretiker, som ännu har åtskilligt att lära för att bli en marxistisk teoretiker.

Man hänvisar till kamrat Lenins bekanta brev om Bucharin som teoretiker. Låt oss läsa upp detta brev:

”Bland centralkommitténs unga medlemmar”, säger Lenin, ”vill jag säga några ord om Bucharin och Pjatakov. De är enligt min mening de mest framträdande krafterna (bland de yngsta krafterna), och beträffande dem borde man beakta följande: Bucharin är inte bara en av partiets mest värdefulla och betydande teoretiker, han anses också med rätt som hela partiets favorit, men *hans teoretiska åsikter kan endast med mycket stora betänkligheter betecknas som helt marxistiska, ty det finns hos honom någonting skolastiskt (han har aldrig lärt sig och efter vad jag tror aldrig helt förstått dialektiken).*”⁴ (Stenogrammet från centralkommitténs juliplenium 1926, IV häftet, s. 66.)

Således en teoretiker utan dialektik. En skolastisk teoretiker, En teoretiker, vars ”teoretiska åsikter endast med mycket stora betänkligheter kan betecknas såsom fullt marxistiska”. Sådan är Lenins karaktäristik av Bucharins teoretiska fysionomi.

Ni förstår själva, kamrater, att en sådan teoretiker ännu har en hel del att lära. Och om Bucharin skulle inse att han ännu inte är en fullt färdig teoretiker, att han ännu har åtskilligt att lära, att han är en teoretiker som ännu inte bemästrat dialektiken, och dialektiken är ju marxismens själ — om han insåge detta, så skulle han vara anspråkslösare, och av detta skulle partiet endast vinna. Men det fatala är att Bucharin inte är bekajad med anspråkslöshet. Det fatala är att han inte bara inte är bekajad med anspråkslöshet utan rentav företar sig att mästra vår lärare Lenin i en hel rad frågor och framför allt i frågan om staten. Det är det fatala med

⁴ Kurs. av mig. J. St.

Bucharin.

Tillåt mig att i detta sammanhang hänvisa till Lenins bekanta teoretiska tvist med Bucharin år 1916 i frågan om staten. Det är viktigt för oss dels för att blotta Bucharins gränslösa förmåtenhet, när han företar sig att mästra Lenin, dels för att blotta rötterna till hans teoretiska svagheter i så viktiga frågor som frågan om proletariats diktatur, om klasskampen o. s. v.

Som bekant publicerade Bucharin 1916 i tidskriften ”Jugend-Internationale” en artikel, undertecknad Nota Bene och i själva verket riktad mot kamrat Lenin. I denna artikel skriver Bucharin:

”... Det är fullkomligt felaktigt att söka skillnaden mellan socialister och anarkister däri, att de förstnämnda är anhängare av, de senare motståndare till staten. Skillnaden består i själva verket däri, att den revolutionära socialdemokratien vill organisera den nya samhällsliga produktionen som en centraliserad, d. v. s. en i tekniskt avseende så progressiv produktion som möjligt, medan en decentraliserad anarkistisk produktion endast skulle betyda ett steg bakåt till den gamla tekniken, till den gamla driftsformen ...”

”... För socialdemokratien, som är eller åtminstone borde vara massornas uppfostrare, är det nu mer än någonsin nödvändigt att understryka dess principiella fiendskap mot staten... Det nuvarande kriget har visat, hur djupt statsidéns rötter trängt in i arbetarnas själ.”

I en bekant artikel, som publicerades år 1916, kritiserar Lenin Bucharins åsikter och säger:

”Detta är oriktigt. Författaren ställer frågan, vari skillnaden mellan socialisternas och anarkisternas inställning till staten består, men han besvarar inte denna fråga, utan en *annan*: vari skiljer sig deras inställning till det framtida samhällets ekonomiska grundval. Det är naturligtvis en mycket viktig och en nödvändig fråga. Men härav följer inte att man får glömma det *viktigaste* i skillnaden mellan socialisternas och anarkisternas inställning till staten. Socialisterna förfäktar att man skall utnyttja den moderna staten och dess institutioner i kampen för arbetarklassens befrielse och likaså förfäktar de nödvändigheten av att utnyttja staten som en egenartad övergångsform från kapitalismen till socialismen. En sådan övergångsform, som också är en stat, är proletariats diktatur. Anarkisterna vill 'upphäva' staten, 'spränga' den ('sprengen'), såsom kamrat Nota Bene på ett ställe uttrycker sig, i det han oriktigt tillskriver socialisterna denna uppfattning. Socialisterna — författaren har tyvärr alltför ofullständigt anfört Engels' hithörande uttalanden — erkänner statens 'bortdöende', dess gradvisa 'avsomnande' efter bourgeoisins expropriering”...

”För att 'betona' den 'principiella fiendskapen' till staten måste man verkligen 'klart' förstå den, men denna klarhet saknas hos författaren. Frasen om 'statsidéns rötter' är fullständigt virrig, omarxistisk och icke-socialistisk. Det var inte 'statsidéen' som kolliderade med förnekandet av statsidéen, utan det var den opportunistiska politiken (d. v. s. den opportunistiska, reformistiska, borgerliga inställningen till staten) som kolliderade med den revolutionära socialdemokratiska politiken (d. v. s. med den revolutionära socialdemokratiska inställningen till den borgerliga staten och till statens utnyttjande mot bourgeoisin för att störta denna). Det är fullständigt skilda saker.” (Lenin, Samlade verk, b. XIX, s. 296, ryska, ”Jugend-Internationale”.)

Det torde vara klart vad saken gäller och i vilken halv-anarkistisk pöl Bucharin hamnat!

Sten: Lenin hade då ännu inte gett en detaljerad formulering av nödvändigheten att ”spränga” staten. Bucharin gjorde anarkistiska fel, men han försökte formulera denna fråga.

Stalin: Nej, det är inte det frågan gäller nu, utan vad det gäller är inställningen till staten i allmänhet. Enligt Bucharins mening måste arbetarklassen vara *principiellt* fientlig mot varje stat, arbetarklassens stat inberäknad.

Sten: Lenin talade vid detta, tillfälle endast om statens utnyttjande, och i kritiken av Bucharin sade han ingenting om ”sprängning”.

Stalin: Ni tar fel: statens ”sprängning” är inte en marxistisk, utan en anarkistisk formel. Jag vågar försäkra er att det här är frågan om att arbetarna, enligt Bucharins (och anarkisternas) mening, måste betona sin principiella fiendskap mot varje stat, följaktligen också mot

övergångsperiodens stat, mot arbetarklassens stat.

Försök att förklara för våra arbetare att arbetarklassen måste genomsyras av en principiell fiendskap mot proletariatets diktatur, som ju också är en stat.

Bucharins position, sådan den är framställd i hans artikel i "Jugend-Internationale", är en position som innebär förnekande av staten under övergångsperioden från kapitalismen till socialismen.

Bucharin förbisåg här en "bagatell", han förbisåg nämligen hela den övergångsperiod, då arbetarklassen inte kan undvara sin egen stat, om den verkligen vill undertrycka bourgeoisin och bygga upp socialismen. Detta för det första.

För det andra är det inte riktigt, att kamrat Lenin vid detta tillfälle i sin kritik inte berörde teorin om "sprängning", om "upphävande" av staten överhuvud. Lenin inte bara berörde denna teori, vilket framgår av de citat jag anfört, utan han underkastade den också en förintande kritik såsom en anarkistisk teori och uppställde emot denna teori teorin om *bildandet och utnyttjandet* av en ny stat efter bourgeoisins fall, nämligen den proletära diktaturens stat.

Slutligen får man inte förväxla den anarkistiska teorin om statens "sprängning" och "upphävande" med den marxistiska teorin om den *proletära* statens "bortdöende" eller det *borgerliga* statsmaskineriets "nedbrytande", "krossande". En och annan är böjd att blanda ihop dessa två olika begrepp i den tron att de ger uttryck åt samma tanke. Men det är oriktigt. Lenin utgick just från den marxistiska teorin om det *borgerliga* statsmaskineriets "nedbrytande" och den *proletära* statens "bortdöende", när han kritiserade den anarkistiska teorin om "sprängning" och "upphävande" av staten överhuvud.

Det är kanske inte överflödigt om jag här för större klarhets skull citerar ett av kamrat Lenins manuskript om staten, vilket av allt att döma är skrivet i slutet av 1916 eller i början av 1917 (före februarirevolutionen 1917). Av detta manuskript framgår utan vidare:

a) att Lenin, när han kritiserade Bucharins halvanarkistiska fel i frågan om staten, utgick från den marxistiska teorin om den proletära statens "bortdöende" och det borgerliga statsmaskineriets "nedbrytande",

b) att ehuru Bucharin enligt Lenins uttryck "kommer närmare sanningen än Kautsky", han likväl "i stället för att avslöja kautskyanerna stödjer dem med sina fel".

Så här lyder detta manuskript:

"En *utomordentligt* stor betydelse i frågan om staten har Engels' brev *till Bebel* av den 18-28 mars 1875.

Här följer det viktigaste stället, ordagrant citerat:

"... Den fria folkstaten har förvandlats till den fria staten. Grammatikaliskt fattat är en fri stat en sådan, som är fri i förhållande till sina medborgare, d. v. s. en stat med despotisk regering. *Man borde upphöra med allt detta prat om staten, i synnerhet efter Kommunen, som inte längre var någon stat i egentlig mening.* Anarkisterna har ända till leda slagit oss i näsan med 'folkstaten', ehuru redan Marx' skrift mot Proudhon och därefter 'Kommunistiska manifestet' direkt säger att *med den socialistiska samhällsordningens införande staten av sig själv upplöses* (sich auflöst) *och försvinner.* Men då nu staten endast är en tillfällig inrättning, av vilken man använder sig under kampen, under revolutionen för att med våld kuva sina motståndare, så är det rena nonsens att tala om den fria folkstaten. Så länge proletariatet ännu behöver (kurs. av Engels) staten, behöver det *inte i frihetens intresse utan för att kuva sina motståndare, och så snart det kan bli tal om frihet, upphör staten som sådan att finnas till.* Vi skulle därför föreslå, att man överallt i stället för 'stat' (kurs. av Engels) satte 'samfund' (Gemeinwesen), ett gammalt gott tyskt ord, som mycket väl kan ersätta det franska 'kommun'."

Detta är väl det mest betydande och säkerligen det skarpaste stället hos Marx och Engels, s. a. s. ”mot staten”.

(1) ”Man bör upphöra med allt prat om staten.”

(2) ”Kommunen var *inte* längre någon stat i egentlig mening.” (Vad eljest? Tydligen övergångsformen från staten till icke-staten!)

(3) Anarkisterna har tillräckligt ”slagit oss i näsan” (in die Zähne geworfen) med ”folkstaten”. (Marx och Engels blygdes alltså över detta påtagliga fel av deras tyska vänner; — de ansåg det emellertid, och *under dåvarande förhållanden* naturligtvis med rätta, för ett ojämförligt mycket mindre betydande fel än anarkisternas fel. Detta NB!!)

(4) Staten ”faller sönder av sig själv ('upplöses') (Nota Bene) och försvinner”... (se senare: 'dör bort') ”med den socialistiska samhällsordningens införande”...

(5) Staten är en ”tillfällig inrättning” som man behöver ”i kampen, i revolutionen”... (som *proletariatet* behöver, naturligtvis)...

(6) Staten behöver man *inte i frihetens intresse*, utan *för att kuva* (Niederhaltung är egentligen inte att kuva, utan att hindra från återupprättande, att tvinga till underkastelse) *proletariatets* motståndare.

(7) När det kommer att finnas frihet, kommer det inte att finnas någon stat.

(8) ”Vi” (d. v. s. Engels och Marx) skulle föreslå att ”*överallt*” (i programmet) i stället för ”stat” — säga ”samfund” (Gemeinwesen). ”kommun”!!!

Av detta ser man, hur inte bara opportunisterna utan också Kautsky banaliserat och dragit ner Marx och Engels.

Opportunisterna har *inte* förstått en enda av dessa *åtta* oerhört innehållsrika tankar!

De tog *endast* det för nuet praktiskt nödvändiga: att utnyttja den politiska kampen, att utnyttja den *nuvarande* staten för proletariatets skolning och fostran, för ”att tillkämpa sig eftergifter”. Det är riktigt (mot anarkisterna), men det är blott 1/100 av marxismen, ont man får uttrycka sig så aritmetiskt.

I sin propagandistiska och överhuvud taget publicistiska verksamhet har Kautsky fullständigt förtigit (eller glömt bort? eller inte begripit?) punkterna 1, 2; 5, 6, 7, 8 och Marx' ”Zerbrechen” (i polemiken med Pannekoek 1912 eller 1913 (se nedan s. 45-47) har. Kautsky i denna fråga redan fullständigt förfallit till opportunism).

Från anarkisterna skiljer oss (a) utnyttjandet av staten nu och (b) under proletariatets *revolution* (”proletariatets diktatur”) — frågor av största vikt för praktiken, just nu. (Just dem har Bucharin *glömt bort!*)

Från opportunisterna skiljer oss de djupare, ”evigare” sanningarna om (aa) statens ”tillfälliga” karaktär, om (bb) det *skadliga* i allt ”prat” om” den för närvarande, om (cc) den proletära diktaturens inte helt statliga karaktär, om (dd) motsägelsen mellan stat och frihet, om (ee) den riktigare idén (begreppet, programmatiska termen) om” ”samfundet” i stället för staten, om (ff) det byråkratiskt-militära maskineriets krossande” (Zerbrechen).

Man får inte heller glömma, att de öppna opportunisterna i Tyskland (Bernstein, Kolb o. a.) direkt, och det officiella programmet och Kautsky *indirekt* avvisar *proletariatets diktatur*, i det man fullständigt tiger ihjäl den i den dagliga agitationen och *tolererar* Kolbs & consortes' renegatidéer.

Skrev i augusti 1916 till Bucharin: ”Låt dina idéer om staten *mogna*). Men han *lät* dem *inte* mogna utan slingrade sig in i pressen som ”Nota Bene och gjorde det på ett sådant sätt, att han i stället för att avslöja kautskyanerna *hjälp*te dem med sina fel!! I grund och botten kommer emellertid Bucharin sanningen närmare än Kautsky.”

Sådan är den korta historien om den teoretiska tvisten i frågan om staten.

Det kunde tyckas att saken vore klar; Bucharin gjorde sig skyldig till halvanarkistiska fel — det är på tiden att rätta dessa fel och gå vidare i Lenins spår. Så kan emellertid endast

leninister tänka. Det visar sig att Bucharin inte går med på detta. Han påstår tvärtom att det inte är han, utan Lenin som misstagit sig, att det inte är han som gått eller måste gå i Lenins spår, utan tvärtom, att Lenin blev tvungen att gå i Bucharins spår.

Ni anser inte delta troligt, kamrater? Hör då vidare. Efter dessa tvister, som ägde rum 1916, och sedan nio år förgått, under vilka Bucharin höll sig tyst, trycker Bucharin — *ett år efter Lenins död*, nämligen år 1925 — i samlingen ”Revoljutsia Prava” (Rättens revolution) en artikel ”Till teorin om den imperialistiska staten”, vilken på sin tid avvisats av redaktionen för ”Sbornik Sotsialdemokrata” (Socialdemokratens artikelsamling) (d. v. s. av Lenin), och i vilken Bucharin i en *anmärkning* direkt förklarar att det var han och inte Lenin, som hade rätt i denna fråga. Det kan förefalla otroligt, men det är ett faktum, kamrater.

Här texten till denna anmärkning:

”V. I. (d. v. s. Lenin) uppträdde med ett inlägg mot artikeln i 'Jugend-Internationale'. Läsaren märker lätt att jag inte gjort mig skyldig till det fel, som tillskrevs mig, ty jag insåg klart nödvändigheten av proletariats diktatur; å andra sidan framgår av Iljitjs anmärkning, att han då hade *en oriktig inställning till tesen om statens* (naturligtvis den borgerliga) *'sprängning' och sammanblandade denna fråga med frågan om den proletära diktaturens bortdöende.*⁵ Måhända borde jag då utförligare ha behandlat diktaturfrågan. Till försvar kan jag emellertid säga, att vi vid den tiden hade att göra med ett så allmänt socialdemokratiskt lovprisande av den borgerliga staten, att det var naturligt att koncentrera hela uppmärksamheten på frågan om detta maskineris sprängning.

När jag återkom från Amerika till Ryssland och träffade Nadjesda Konstantinovna (Krupskaja) — (det var på vår illegala sjätte kongress, och V. I. höll sig vid denna tid gömd), var hennes första ord: 'V. I. bad mig meddela er, att han i frågan om staten numera inte har några meningsskiljaktigheter med er'. Då Iljitj närmare sysslade med denna fråga kom han till samma slutsatser beträffande 'sprängningen', men han utvecklade detta tema och sedan också läran om diktaturen så ingående, att hans utläggning bildar en hel epok i den teoretiska tankens utveckling i denna riktning.”

Så skriver Bucharin om Lenin *ett år efter Lenins död*.

Där har ni ett mönster på en ofullgånge teoretikers hypertroferade förmätenhet!

Det är mycket möjligt att Nadjesda Konstantinovna faktiskt sagt Bucharin det, som Bucharin här skriver om. Men vad följer av detta? Av detta följer endast ett, nämligen att Lenin hade vissa grunder att tro att Bucharin övergett eller var beredd att överge sina fel. Ingenting annat. Men Bucharin räknade annorlunda. Han drog den slutsatsen att det inte var Lenin, utan han, d. v. s. Bucharin, som härefter måste betraktas som den marxistiska statsteorins skapare eller åtminstone inspiratör.

Hittills har vi betraktat oss och betraktat oss fortfarande som leninister. Men nu visar det sig att Lenin såväl som vi, hans lärjungar, är bucharinister. Det är en smula löjligt, kamrater. Men vad kan man göra, när det är fråga om Bucharins uppblåsta förmätenhet.

Man kunde tro att Bucharin gjort en lapsus i sin anmärkning till ovannämnda artikel, att han sagt en dumhet och sedan glömt den. Men diet visar, sig att så inte var fallet. Det visar sig att Bucharin talat på fullt allvar. Detta framgår redan därav att Bucharins uttalande om Lenins *fel* och Bucharins *riktiga inställning*, som han gjorde i denna anmärkning, ånyo publicerades för inte länge sedan, nämligen 1927, d. v. s. två år efter Bucharins första utfall mot Lenin, i Maretskijs biografiska studie över Bucharin, och härvid korn Bucharin inte ens på tanken att protestera mot en sådan ... djärvhet från Maretskijs sida. Det är klart att Bucharins uppträdande mot Lenin inte kan betraktas som en tillfällighet.

Det visar sig således att det är Bucharin och inte Lenin som har rätt, att det är Bucharin och inte Lenin som, inspirerat till den marxistiska statsteorin.

⁵ Kurs, av mig, J. St.

Sådan, kamrater, är bilden av Bucharins teoretiska ledvrickning och hans teoretiska förmåtenhet.

Och denna person har efter allt detta nog djärighet att här i sitt tal påstå, att det är ”någonting ruttet” i vårt partis teoretiska inställning, att vi i vårt partis teoretiska inställning har en avvikelse till trotskismen!

Och detta säger just samma Bucharin, som gör (och även tidigare gjort) sig skyldig till en rad ytterst grova teoretiska och praktiska fel, som ännu helt nyligen var Trotskijs lärpojke, som ännu i går försökte bilda ett block med trotskismen mot leninisterna och smög sig in till dem bakvägen!

Är inte detta löjligt, kamrater?

h) Femårsplan eller tvåårsplan

Tillåt mig nu att övergå till Rykovs tal. Om Bucharin försökte ge högeravvikelsen en teoretisk grundval, så bemödar sig Rykov i sitt tal att basera densamma på praktiska förslag och att skrämja oss med ”skräckbilder” i samband med våra svårigheter på lantbrukets område. Det betyder inte att Rykov lämnade de teoretiska frågorna oberörda. Nej, han berörde dem. Men härvid gjorde han sig skyldig till minst två allvarliga fel.

I sitt förslag till resolution om femårsplanen, vilket förkastades av politiska byråns utskott, säger Rykov att ”femårsplanens centrala idé är att höja produktiviteten av folkets arbete”. Ehuru politiska byråns utskott förkastade denna absolut oriktiga inställning, försvarade Rykov den här i sitt tal.

Är det riktigt, att femårsplanens centrala idé i sovjetlandet är att höja arbetsproduktiviteten? Nej, det är inte riktigt. Det är ju inte *vilken som helst* höjning av folkets arbetsproduktivitet vi behöver. Vi behöver en *bestämd* höjning av folkets arbetsproduktivitet, nämligen en sådan höjning som tryggar en *systematisk övervikt för folkhushållningens socialistiska sektor över den kapitalistiska sektorn*. En femårsplan, som glömmer denna centrala idé, är ingen femårsplan utan ett femårsnonsens.

Varje samhälle, även det kapitalistiska, även det förkapitalistiska, är intresserat av arbetsproduktivitetsens höjande i allmänhet. Vad som skiljer sovjetsamhället från varje annat samhälle är just det, att det inte är intresserat av varje slags höjning av arbetsproduktiviteten, utan av en sådan höjning, som tryggar de socialistiska hushållningsformernas övervikt över de andra formerna och framför allt över de kapitalistiska hushållningsformerna, vilken således tryggar övervinnandet och utträngandet av de kapitalistiska hushållningsformerna. Men Rykov har glömt denna verkligt centrala idé i femårsplanen för *sovjetsamhällets* utveckling. Detta är hans första teoretiska fel.

Hans andra fel består däri, att han inte gör någon skillnad eller inte vill förstå skillnaden ur varuomsättningens synpunkt mellan, låt oss säga, ett kollektivbruk och vilket individuellt jordbruk som helst, det individuella kapitalistiska jordbruket inbegripet. Rykov försäkrar att han med hänsyn till varuomsättningen på spannmålsmarknaden, med hänsyn till spannmålsanskaffningen inte ser någon skillnad mellan ett kollektivbruk och en privat spannmålsägare. Följaktligen är det honom likgiltigt, om vi köper spannmålen av ett kollektivbruk, av en privatägare eller av någon argentinsk spannmålsuppköpare. Detta är absolut oriktigt. Det är ett upprepanande av Frumkins bekanta uttalande, vilken på sin tid försäkrade att det är honom likgiltigt var och av vem han köper spannmål; av en privatägare eller av ett kollektivbruk.

Detta är i maskerad form ett försvar, en rehabilitering, ett rättfärdigande av kulakernas manipulationer på spannmålsmarknaden. Det faktum att detta försvar framföres ur varuomsättningens synpunkt förändrar inte saken att det lika fullt är ett rättfärdigande av kulakernas manipulationer på spannmålsmarknaden. Om det ur varuomsättningens synpunkt inte finnes

någon skillnad mellan de kollektiva och de icke-kollektiva hushållningsformerna — lönar det sig då att utbygga kollektivbruken, lönar det sig att ge dem förmåner, lönar det sig att sysselsätta sig med den svåra uppgiften att övervinna de kapitalistiska elementen i jordbruket? Det är klart att Rykov intagit en oriktig ståndpunkt. Det är hans andra teoretiska fel.

Detta emellertid bara sagt i förbigående. Låt oss övergå till de praktiska frågor, vilka ställts i Rykovs tal.

Rykov påstod här att vi förutom femårsplanen också behöver en annan, med denna parallell plan, nämligen en tvåårsplan för jordbrukets utveckling. Detta förslag om en parallell tvåårsplan motiverade han med svårigheterna inom jordbruket. Han sade att femårsplanen är en god sak och att han gillar den, men om vi samtidigt uppgör en tvåårsplan för jordbruket, så blir det ännu bättre, i motsatt fall råkar jordbruket i en återvändsgränd.

Ytligt sett tycks detta förslag inte innehålla någonting dåligt. Men om man synar det i sömmarna, så visar det sig att tvåårsplanen för jordbruket tänkts ut för att framhäva att femårsplanen inte är reell, att den endast existerar på papperet. Kunde vi godkänna detta? Nej, det kunde vi inte. Vi sade åt Rykov: om ni inte är tillfreds med femårsplanen på jordbrukets område, om ni anser de medel, som enligt femårsplanen beviljas för jordbrukets utveckling, för otillräckliga, så säg rent ut vad ni ytterligare föreslår, vilka investeringar ni ytterligare vill göra — vi är beredda att i femårsplanen införa dessa tillägg till investeringarna i jordbruket. Men vad hände? Det visade sig att Rykov inte har några ytterligare förslag beträffande tillägg till investeringarna i jordbruket. Frågan är: vad skall då en parallell tvåårsplan för jordbruket tjäna till?

Vi sade honom vidare: förutom femårsplanen har vi också årsplaner, som utgör delar av femårsplanen — låt oss i de första två årens årsplaner införa de konkreta tilläggsförslag för jordbrukets höjande, som ni vill göra, ifall ni överhuvud har några. Men vad hände? Det visade sig att Rykov inte har några konkreta planer för tilläggsanslag att lägga fram.

Vi förstod då att Rykovs förslag om en tvåårsplan inte är avsett att höja jordbruket, utan att det är ett uttryck för hans önskan att påvisa att femårsplanen inte är reell, att den existerar endast på papperet, för hans önskan att nedsätta femårsplanen. För "hjärtat", för syns skull: femårsplanen; i sak, för det praktiska arbetet: tvåårsplanen — sådan är Rykovs strategi. Rykov framträdde på scenen med tvåårsplanen, för att senare, under loppet av femårsplanens genomförande i praktiken sätta tvåårsplanen i motsättning till femårsplanen, omgestalta femårsplanen och anpassa den till tvåårsplanen genom att stryka och beskära anslagen för industrin.

På dessa grunder förkastade vi Rykovs förslag om en tvåårig parallellplan.

i) Frågan om åkerarealen

Rykov försökte här skrämma partiet med sin försäkran att åkerarealen i Sovjetunionen har en tendens att systematiskt minska. Härvid gjorde han en gest mot partiet och antydde med detta att det är partiets politik, som bär skulden till att åkerarealen minskas. Han sade inte rent ut att vi är på väg till jordbrukets degradering. Men intrycket av hans tal var att någonting i stil med en degradering försiggår.

Är det riktigt att åkerarealen bar en tendens att systematiskt minska? Nej, det är inte riktigt. Rykov opererade här med genomsnittssiffror beträffande åkerarealen för hela landet. Men metoden att använda genomsnittssiffror, som inte korrigerats med siffror för distrikten, kan inte betraktas som vetenskaplig.

Rykov har måhända någon gång läst "Kapitalismens utveckling i Ryssland" av Lenin. Om han läst den, så bör han erinra sig, vilka skarpa ord Lenin där använder mot de borgerliga ekonomer, som begagnar sig av metoden att operera med genomsnittssiffror om åkerarealens

ökning och ignorerar siffrorna från distrikten. Det är märkvärdigt att Rykov nu upprepar de borgerliga ekonomernas fel. Och om vi undersöker åkerarealens förändring i de olika distrikten, d. v. s. om vi går till verket på vetenskapligt sätt, så visar det sig att åkerarealen i en del distrikt *systematiskt* växer, i andra distrikt minskar den *ibland*, huvudsakligen beroende på väderleksförhållandena, och härvid finns det inga uppgifter, som skulle vittna om att vi någonstades, låt vara i ett enda av de betydande spannmålsdistrikten, skulle ha att göra med en *systematisk* minskning av åkerarealen.

Faktiskt är det så att åkerarealen, i vissa distrikt, som härjats av frost eller torka, exempelvis i vissa delar av Ukraina, på sista tiden uppvisar en minskning...

En röst: Inte i hela Ukraina.

Schlichter: I Ukraina har åkerarealen ökat med 2,7 procent.

Stalin: Jag syftar på Ukrainas steppområde. I andra distrikt däremot, exempelvis i Sibirien, i Volgadistriktet, i Kasachstan, i Basjkirien, vilka inte utsatts för ogynnsamma väderleksförhållanden, växer åkerarealen systematiskt.

Hur skall det förklaras att åkerarealen i en del distrikt systematiskt växer, i andra däremot ibland minskar? Man kan ju faktiskt inte påstå att partiet följer en politik i Ukraina och en annan i Sovjetunionens östliga eller centrala delar. Det vore absurt, kamrater. Det är klart att väderleksförhållandena här spelar en inte obetydlig roll.

Det är riktigt att kulakerna inskränker åkerarealen, oberoende av väderleksförhållandena. ”Skulden” till detta bär måhända partiets politik, som går ut på att understödja fattig- och medelböndernas massa *mot* kulakerna. Men vad följer härav? Har vi väl någonsin förpliktat oss att bedriva en sådan politik, som kunde tillfredsställa alla sociala grupper på landsbygden, kulakerna inbegripna? Och kan vi överhuvud bedriva en politik, som skulle tillfredsställa både utsugare och utsugna, ifall vi överhuvud, vill bedriva en marxistisk politik? Vad är det för märkvärdigt, om vår leninska politik, som är beräknad på all kringskära och övervinna de kapitalistiska elementen på landsbygden, medför det resultatet att kulakerna delvis börjar minska sin åkerareal? Kan det då vara annorlunda?

Kanhända denna politik är oriktig — då måste man säga oss det rent ut. Är det inte underligt att folk, som kallar sig marxister, av förskräckelse söker framställa kulakernas åtgärd alt delvis minska åkerarealen såsom en minskning av åkerarealen *överhuvud taget* och glömmer att det förutom kulaker också finnes fattig- och medelbönder, vilkas åkerareal växer, glömmer att det finnes kollektivbruk och sovjetbruk, vilkas åkerareal växer i forcerat tempo.

Till slut ännu en oriktighet i Rykovs tal beträffande åkerarealen. Rykov beklagade sig här över att fattig- och medelböndernas individuella areal börjar minska på vissa ställen, nämligen i trakter där kollektivbruken utvecklats bäst. Det stämmer. Men vad är det för ont det? Hur skulle det annars vara? Om fattig- och medelböndernas jordbruk börjar överge den individuella arealen och övergå till kollektivbruk, är det inte klart att kollektivbrukens utvidgande och ökningen av deras antal måste leda till minskning av fattig- och medelböndernas individuella areal? Hur vill ni då ha det?

Kollektivbruken har för närvarande över 2 milj. har jord. Vid femårsplanens utgång kommer kollektivbruken att förfoga över mer än 25 milj. har. På vems bekostnad växer då kollektivbrukens areal? På bekostnad av fattig- och medelböndernas individuella areal. Hur vill ni egentligen ha det? Hur skulle vi annars kunna leda fattig- och medelböndernas individuella jordbruk in på det kollektiva jordbrukets väg? Är det inte klart att kollektivbrukens areal i en hel rad distrikt kommer att växa på bekostnad av det individuella jordbrukets areal?

Det är märkvärdigt att folk ej vill förstå dessa enkla ting.

j) Om spannmålsanskaffningen

Om våra spannmålssvårigheter har det här pratats en massa nonsens. Men huvudmomenten i våra konjunkturbetonade spannmålssvårigheter har lämnats obeaktade.

Framför allt har man glömt att vi i år skördat c:a 500—600 milj. pud råg och vete mindre — jag talar här om bruttoskörden — än förra året. Kunde detta undgå att återverka på vår spannmålsanskaffning? Naturligtvis måste det återverka på den.

Kan centralkommitténs politik vara skuld till detta? Nej, centralkommitténs politik har ingenting att göra med detta. Detta faktum får sin förklaring genom den svåra missväxten i Ukrainas steppområde (frost och torka) och den delvisa missväxten i Nord-Kaukasien, i Centrala svartmylleområdet och i Nordvästra området.

Här ligger framför allt förklaringen till att vi förra året i Ukraina hade anskaffat 200 milj. pud spannmål (råg och vete) till den 1 april, men i år inte mer än 26-27 milj. pud.

Här ligger också förklaringen till att vete- och råganskaffningen i Centrala svartmylleområdet sjunkit till nästan en åttondedel och i Nord-Kaukasien till en fjärdedel.

I öster har spannmålsanskaffningen för detta år i några distrikt nästan fördubblats. Men den kunde inte uppväga och uppvägde naturligtvis inte det spannmålsdeficit som vi hade i Ukraina, i Nord-Kaukasien och i Centrala svartmylleområdet.

Man får inte glömma att Ukraina och Nord-Kaukasien under normala skördeförhållanden levererar närmare hälften av all den spannmål, som anskaffas i Sovjetunionen.

Det är märkvärdigt att Rykov lämnat denna omständighet ur räkningen.

Till slut en annan omständighet, som utgör huvudmomentet i våra konjunkturbetonade svårigheter vid spannmålsanskaffningen. Jag syftar på det motstånd, som kulakelementen på landsbygden gör mot sovjetmaktens politik beträffande spannmålsanskaffningen. Rykov har förbigått denna omständighet

Men att förbigå detta moment betyder att förbigå det viktigaste beträffande spannmålsanskaffningen. Om vad vittnar erfarenheterna från spannmålsanskaffningen under de två senaste åren? De vittnar om att landsbygdens förmögna skikt, som dis ponerar betydande spannmålsöverskott och spelar en betydande roll på spannmålsmarknaden, inte frivilligt vill ge oss den nödvändiga spannmålsmängden till det av sovjetmakten fastställda priset. För att trygga städernas och industricentras, Röda arméns och industriväxtområdenas försörjning med spannmål behöver vi årligen omkring 500 milj. pud spannmål. På automatisk väg lyckas vi anskaffa omkring, 300-350 milj. pud. Återstående 150 milj. pud måste uppbibras med hjälp av organiserad påtryckning på landsbygdens kulak- och välbärgade skikt. Det är om detta erfarenheterna från spannmålsanskaffningen under de två senaste åren vittnar.

Vad är det som försiggått under dessa två år, varifrån härleder sig dessa förändringar, varför hjälpte oss tidigare anskaffningen på automatisk väg och varför visar den sig nu vara otillräcklig? Vad som försiggått är att kulak- och de välbärgade elementen under dessa år vuxit, att de goda skördeår vi haft inte varit utan betydelse för dem, att de stärkts ekonomiskt, samlat ett litet kapital och nu kan manövrera på marknaden, kan lagra sitt spannmålsöverskott i förväntan på höga priser och ta skadan igen med hjälp av andra kulturväxter.

Spannmålen får inte betraktas som en vanlig vara. Spannmålen är inte som bomullen, vilken man inte kan äta och inte sälja åt vem som helst. Till skillnad från bomullen är spannmålen under nuvarande förhållanden en vara, som alla tar emot och utan vilken man inte kan existera. Kulaken räknar med detta och han lagrar spannmålen och smittar därigenom alla andra spannmålsägare. Kulaken vet att spannmålen är alla valutors valuta. Kulaken vet att spannmålsöverskottet inte bara är ett medel att sko sig, utan också ett medel att förslava fattigbönderna. Under nuvarande förhållanden är spannmålsöverskottet i kulakernas händer ett medel för kulakelementen att ekonomiskt och politiskt stärka sig. När vi tar ifrån kulakerna

detta överskott, underlättar vi därför inte bara städernas och Röda arméns försörjning med spannmål, utan undergräver också medlet för kulakerna att ekonomiskt och politiskt stärka sig.

Vad måste man göra för att få dessa spannmålsöverskott i sina händer? Framför allt måste man likvidera den inställningen att det hela kommer att gå på automatisk väg, en skadlig och farlig inställning. Spannmålsanskaffningen måste *organiseras*. Man måste mobilisera fattig- och medelböndernas massor mot kulakerna och organisera massornas samfällda understöd åt sovjetmaktens åtgärder för förstärkt spannmålsanskaffning. Betydelsen av den metod för spannmålsanskaffningen som tillämpas i Ural och Sibirien och som genomföres enligt principen om självtaxering, består just däri, att den möjliggör mobilisering av landsbygdens arbetande skikt mot kulakerna i akt och mening att öka spannmålsanskaffningen. Erfarenheten har visat att denna metod ger oss positiva resultat. Erfarenheten har visat att dessa positiva resultat hos oss uppnås i två riktningar: för det första lägger vi beslag på spannmålsöverskotten hos landsbygdens förmögna skikt och underlättar därigenom landets försörjning; för det andra mobiliserar vi därvid fattig- och medelböndernas massor mot kulakerna, ger dem politisk upplysning och organiserar av dem en egen mäktig, miljonhövdad armé på landsbygden. Några kamrater tar inte denna sistnämnda omständighet i beaktande. Och ändå är just den ett av de viktiga, kanske det allra viktigaste resultatet av den i Ural och Sibirien tillämpade metoden för spannmålsanskaffningen.

Det är sant att denna metod ibland förknippas med användandet av extraordinära åtgärder mot kulakerna, vilket utlöser komiska jämmerrop från Bucharin och Rykov. Men vad ligger det för ont i detta? Varför kan man inte ibland, under vissa omständigheter tillgripa extraordinära åtgärder mot vår klassfiende, mot kulakerna? Varför kan man arresterar hundratals spekulanter i städerna och förvisa dem till Turuhansk-området, men kulakerna, som spekulerar med spannmål och försöker gripa sovjetmakten i strupen och förslava fattigbönderna, får man inte med hjälp av samhällseliga tvångsåtgärder beröva deras spannmålsöverskott till samma priser, för vilka fattig- och medelbönderna levererar spannmål åt våra anskaffningsorganisationer? Vilka motiv har man för detta? Har vårt parti någonsin *principiellt* uttalat sig mot tillämpande av extraordinära åtgärder mot spekulanter och kulaker? Har vi inte en lag mot spekulanter?

Rykov och Bucharin är tydligen *principiellt* emot allt slags tillämpande av extraordinära åtgärder mot kulakerna. Men det är ju en liberalt-borgerlig politik och ingen marxistisk politik. Ni kan inte vara okunniga om att Lenin efter den nya ekonomiska politikens införande t. o. m. uttalade sig för att återvända till politiken med fattigbondekommittéer, naturligtvis under vissa betingelser. Och vad innebär det att delvis tillämpa extraordinära åtgärder mot kulakerna? Det är inte ens så mycket som en droppe i havet i jämförelse med politiken med fattigbondekommittéer.

Anhängarna av Bucharins grupp hoppas kunna övertala klassfienden att frivilligt avstå från sina intressen och frivilligt utlämna sina spannmålsöverskott åt oss. De hoppas att kulaken, som vuxit sig starkare, som spekulerar, som har möjlighet att med hjälp av andra växtkulturer ta skadan igen och som gömmer undan sitt spannmålsöverskott — de hoppas att just denna kulak frivilligt skall lämna oss sitt spannmålsöverskott till våra anskaffningspriser. Har de tappat förståndet? Är det inte klart att de inte förstår klasskampens mekanik och inte vet vad klasser är?

Men vet de, hur kulakerna hånar våra funktionärer och sovjetmakten på de bymöten, som anordnas för att stegra spannmålsanskaffningen? Känner de till sådana fakta, som att exempelvis i Kasachstan vår agitator i två timmars tid försökte övertala spannmålsägarna att avlämna spannmål för landets behov, och att en kulak med pipan i munnen reste sig och svarade honom: ”Dansa ett tag, pojke, så skall jag ge dig ett par pud spannmål”.

Röster: Skurkar!

Stalin: Försök att övertala sådant folk.

Ja, kamrater, en klass är en klass. Denna sanning kan man inte komma ifrån. Den metod, som användes i Ural och Sibirien är bra just därför att den underlättar möjligheten att resa fattig- och medelböndernas skikt mot kulakerna, underlättar möjligheten att bryta kulakernas motstånd och tvingar dem att lämna spannmålsöverskottet åt sovjetmaktens organ.

Det ord som för närvarande är mest på modet i bucharingruppens led, är ordet ”överdrifter” i spannmålsanskaffningen. Detta ord är deras mest kuranta vara, ty det hjälper dem att maskera sin opportunistiska linje. När de vill maskera, sin linje säger de vanligen: vi är naturligtvis inte emot att öva tryck på kulakerna, men vi är emot de överdrifter, som man gör sig skyldig till på detta område och som träffar medelbonden. Vidare berättar man ”skräckhistorier” om dessa överdrifter, läser upp brev ”från bönder”, läser upp panikfyllda brev från kamrater sådana som Markov och drar sedan slutsatsen: politiken att öva tryck på kulakerna måste inställas.

Vad säger ni om det: *emedan* det förekommer överdrifter vid genomförandet av den riktiga politiken, måste man, som det visar sig, *inställa denna riktiga politik*. Det är opportunisternas vanliga metod: på grund av att det förekommer överdrifter vid genomförandet av den riktiga politiken, så skall denna linje slopas och ersättas med en opportunistisk linje. Härvid förtiger anhängarna av Bucharins grupp omsorgsfullt att det även förekommer ett annat slags överdrifter som är ännu farligare och ännu skadligare — nämligen sådana som går ut på sammanväxande med kulakerna och anpassning till landsbygdens välbärgade skikt, som går ut på att ersätta partiets:revolutionära politik med högeravvikarnas opportunistiska politik.

Naturligtvis är vi alla mot dessa överdrifter. Vi är alla emot att de slag som riktas mot kulakerna, skall träffa medelbönderna. Det är klart, och om den saken kan det inte råda det ringaste tvivel. Men vi är avgjort emot att man med prat om överdrifter, vilket Bucharins grupp så flitigt sysslar med, upphäver vårt partis revolutionära politik och utbyter den med bucharingruppens opportunistiska politik. Nej, den gubben går inte.

Nämn en enda av partiets politiska åtgärder, som inte skulle ha åtföljts av en eller annan överdrift. Härav följer att man måste bekämpa överdrifterna. Men hur kan man *på grund av detta* nedsvärta själva linjen, som är den enda riktiga?

Tag en sådan åtgärd som genomförandet av sjutimmars arbetsdag. Det kan inte råda det ringaste tvivel om att den är en av de mest revolutionära åtgärder, som vårt parti på sista tiden genomfört. Vem känner inte till att denna till sitt väsen djupt revolutionära åtgärd titt och tätt hos oss åtföljes av en hel rad överdrifter, ibland ytterst vedervärdiga? Betyder det att vi bör upphäva politiken att genomföra sjutimmarsdag?

Inser inte anhängarna av bucharinoppositionen att de trampar i klaveret, när de trumfar med överdrifterna på spannmålsanskaffningens område?

k) Om valutareserverna och spannmålsimporten

Till sist några ord om spannmålsimporten och valutareserverna. Jag sade redan att Rykov och hans närmaste vänner flera gånger ställt frågan om import av spannmål från utlandet. I början talade Rykov om att det vore nödvändigt att importera omkring 80-100 miljoner pud spannmål. Det utgör närmare 200 miljoner rubel i valuta. Sedan reste han frågan om införsel av 50 miljoner pud, d. v. s. för 100 miljoner rubel i valuta. Vi förkastade förslaget, emedan vi ansåg det bättre att öva tryck på kulaken och avpressa honom de spannmålsöverskott som han ligger inne med i avsevärd mängd, än att förbruka den valuta som lagts undan för införsel av utrustning till vår industri.

Nu ändrar Rykov front. Nu försäkrar han att kapitalisterna ger oss spannmål på kredit, men vi tycks inte vilja ta den. Han sade att han tagit del av några telegram, av vilka det framgår att

kapitalisterna vill ge oss spannmål på kredit. Härvid fram-ställde han saken så, som din det skulle finnas personer hos oss, vilka antingen av en nyck eller av några andra obegripliga orsaker inte vill ta spannmål på kredit.

Allt detta är struntprat, kamrater. Det vore löjligt att tro att kapitalisterna i väster plötsligt skulle ha börjat tycka synd om oss och vill ge oss några tiotals miljoner pud spannmål så gott som gratis eller på långtidskredit. Det är nonsens, kamrater.

Vad är det då saken gäller? Saken är den att olika kapitalistiska grupper redan under ett halvårs tid hållit på att sondera oss, sondera våra finansiella möjligheter, vår betalningsförmåga och vår stabilitet. De hänvänder sig till våra handelsrepresentanter i Paris, i Tjeckoslovakien, i Amerika, i Argentina och lovar sälja oss spannmål på ytterst kortfristig kredit, så där en tre eller allra högst sex månader. Avsikten härmed är inte så mycket att få sälja spannmål åt oss på kredit som fastmer att få reda på, om vårt läge faktiskt är svårt, om våra finansiella möjligheter faktiskt är på upphållningen, hur pass säkert vårt läge är ur finansiell synpunkt och om vi inte kommer att nappa på den krok de kastat ut åt oss.

I den kapitalistiska världen pågår för närvarande häftiga strider angående våra finansiella möjligheter. En del påstår att vi redan är bankruttmässiga och att sovjetmaktens fall kan förutses inom några månader, kanske några veckor. Andra menar att detta är oriktigt, att sovjetmakten sitter säkert, att den besitter finansiella möjligheter och har tillräckligt med spannmål.

För närvarande består uppgiften i att uppvisa tillbörlig fasthet och uthållighet, att inte låta lura sig av falska löften om spannmålsleveranser på kredit och att visa den kapitalistiska världen att vi kan klara oss utan spannmålsinförsel. Detta är inte bara min mening. Denna uppfattning delas av politiska byråns majoritet.

På denna grundval har vi beslutat att avböja förslagen från olika slags välgörare, exempelvis Nansen, angående spannmålsimport till Sovjetunionen på kredit, uppgående till 1 miljon dollar.

Av samma orsak har vi lämnat ett avböjande svar åt alla dessa av den kapitalistiska världen utsända kunskapare i Paris, i Amerika och i Tjeckoslovakien, som erbjudit oss mindre spannmålmängder på kredit.

Av samma orsak har vi beslutat att iaktta största möjliga sparsamhet ifråga om spannmålsförbrukningen och största möjliga organisation vid spannmålsanskaffningen.

Vi fullföljer här två syften: å ena sidan att klara oss utan spannmålsimport och spara valutan för införsel av utrustning, å andra sidan att visa alla våra fiender att vi står säkert och inte har för avsikt att falla undan för löften om allmosor.

Var denna politik riktig? Jag tror att det var den enda riktiga politiken. Den var riktig inte bara därför att vi här, inom vårt land fann nya möjligheter att erhålla spannmål. Den var riktig också därför att vi — genom att klara oss utan spannmålsimport och visa den kapitalistiska världens kunskapare på dörren — befäste vår internationella ställning, stärkte vår betalningsförmåga och grundligt vederlade pratet om sovjetmaktens ” förestående undergång”.

Härom dagen hade vi vissa förberedande förhandlingar med representanter för tyska kapitalister. De utlovar oss kredit på 500 miljoner, och härvid verkar det som om de i själva verket ansåge det nödvändigt att lämna oss denna kredit i syfte att tillförsäkra sig sovjetbeställningar för sin industri.

För några dagar sedan hade vi besök av en delegation engelska konservativa, som också anser det nödigt att konstatera sovjetmaktens stabilitet och det ändamålsenliga i att bevilja oss krediter i syfte att tillförsäkra sig industribeställningar från sovjetlandet.

Jag tror att vi inte skulle ha haft dessa nya möjligheter att erhålla kredit, i första hand från tyskarna och sedan också från en grupp engelska kapitalister, därest vi inte uppvisat den nödiga fasthet som jag tidigare talade om.

Följaktligen är det här inte fråga om att vi av en nyck skulle vägra att ta emot fiktiv spannmål på en fiktiv långfristig kredit. Här är det fråga om att lära känna våra fiender, att komma underfund med deras verkliga önskningar och att ådagalägga den uthållighet, som är nödvändig för att befästa vår internationella ställning.

Det var därför, kamrater, som vi avstod från import av spannmål.

Som ni ser är frågan om spannmålsimporten alls inte så enkel som Rykov här framställde den. Frågan om spannmålsimporten är frågan om vårt internationella läge.

V. Frågor rörande partiledningen

Vi har sålunda granskat samtliga huvudfrågor rörande våra meningsskiljaktigheter såväl på teorins område som också ifråga om vårt partis politik i förhållande till Kommunistiska internationalen och partiets inre politik. Av det sagda framgår at! Rykovs uttalande beträffande förefintligheten av en enhetlig partilinje inte överensstämmer med verkligheten. Av det sagda framgår att vi i själva verket har två linjer. Den ena linjen är partiets generallinje, vårt partis revolutionära leninska linje. Den andra linjen är bucharingruppens linje. Denna andra linje är ännu inte fullt utformad, dels emedan det i bucharingruppens led råder en obeskrivlig åsiktsförvirring, dels emedan denna andra linje, som med hänsyn till sin specifika vikt inom partiet är svag, bemödar sig att på ett eller annat sätt maskera sig. Men denna linje existerar likväl, som ni ser, och den existerar som en från partilinjen *avvikande* linje, en linje som *ställer sig i motsättning* till partiets generallinje i så gott som alla frågor rörande vår politik. Denna andra linje är högeravvikelsens linje.

Låt oss nu övergå till frågorna rörande partiledningen.

a) Om Buchariningruppens fraktionsväsen

Bucharin sade att vi inte har någon opposition inom partiet och att bucharingruppen inte utgör en opposition. Det är inte sant, kamrater. Av debatterna på plenum har det fullt påtagligt framgått att vi i Bucharins grupp har att göra med en ny opposition. Gruppens oppositionella verksamhet består i att den försöker revidera partilinjen, den försöker ändra partilinjen och bereder mark för att få partilinjen ersatt med en annan linje, med oppositionens linje, som inte kan vara något annat än högeravvikelsens linje.

Bucharin sade att trion inte utgör en fraktionsgrupp. Det är osanning, kamrater. Bucharingruppen uppvisar alla element som är kännetecknande för en fraktion. Där finns både plattform och fraktionell isolering, där finns både demissionspolitik och organiserad kamp mot centralkommittén. Vad kräves det väl ytterligare? Varför dölja sanningen om att bucharingruppen är en fraktion, när detta faktum är självklart? Centralkommitténs och centrala kontrollkommissionens plenum har ju sammanträtt just för att här uttala hela sanningen om våra meningsskiljaktigheter. Och sanningen är den att Bucharins grupp är en fraktionsgrupp. Och inte en vanlig fraktionsgrupp utan jag skulle nästan säga — den obehagligaste och lumpnaste av alla fraktionsgrupper vi haft i partiet.

Det framgår bland annat av det sätt på vilket den nu i sina fraktionssyften söker utnyttja en sådan ytterlig bagatell som oroligheterna i Adzjarien. Vad är i själva verket detta så kallade ”uppror” i Adzjarien jämfört med sådana uppror som Kronstadsmyteriet? Jag anser att i jämförelse med detta uppror det så kallade ”upproret” i Adzjarien inte ens kan liknas vid en droppe i havet. Förekom det fall, då trotskisterna eller sinovjevsmännen försökte utnyttja det allvarliga upproret i Kronstadt mot centralkommittén, mot partiet? Det måste erkännas, kamrater, att sådana fall inte förekom. Tvärtom, de oppositionsgrupper som vid tiden för detta

allvarliga uppror fanns inom partiet, bistod partiet i att slå ned det och dristade sig inte att utnyttja det mot partiet.

Men hur betar sig nu bucharingruppen? Ni har redan haft tillfälle att övertyga er om att den bemödar sig att på det mest småaktiga, mest otillbörliga sätt mot partiet utnyttja det mikroskopiska ”upproret” i Adzjarien. Vad är det annat än höggradig fraktionell förblindelse och fraktionell urartning?

Man kräver tydligen av oss att det inte skall få förekomma fall av oroligheter i våra periferiområden, som gränsar till kapitalistiska stater. Man kräver tydligen av oss en politik, som skulle tillfredsställa samtliga klasser i vårt samhälle, de rika såväl som de fattiga, arbetarna såväl som kapitalisterna. Man kräver tydligen av oss att det inte skulle finnas några missnöjda element hos oss. Har de inte förlorat förståndet, dessa kamrater i bucharingruppen?

Hur kan man fordra av oss, den proletära diktaturens folk som för kamp mot den kapitalistiska världen inom såväl som utanför vårt land — hur kan man fordra av oss att det inte skall finnas missnöjda i landet och att det aldrig skall förekomma oroligheter i en del periferiområden, som gränsar till mot oss fientligt inställda stater? Vad finns då den kapitalistiska omgivningen till för, om inte för att det internationella kapitalet skulle uppbjuda alla krafter för att i våra gränsdistrikt organisera aktioner mot sovjetmakten av missnöjda element i vårt land? Vem annan än ytliga liberaler kan framställa sådana krav på oss? Är det inte klart att fraktionell lumpenhet ibland är i stånd att föra folk ända till liberal blindhet och inskränkthet?

b) Om lojalitet och kollektiv ledning

Rykov försäkrade här att Bucharin är en av de mest ”oförvitliga” och ”lojala” partimedlemmarna i förhållande till vårt partis centralkommitté.

Tillåt mig att betvivla detta. Vi kan inte tro Rykov bara på hans ord. Vi kräver fakta. Och Rykov har inga fakta att komma med.

Tag exempelvis ett sådant faktum som Bucharins hemliga förhandlingar med Kamenevs grupp, som är förbunden med trotskisterna, förhandlingar som rörde sig om organisering av ett fraktionsblock, om förändring av centralkommitténs politik, om ändring av politiska byråns sammansättning, om att utnyttja spannmålsanskaffningskrisen till angrepp mot centralkommittén. Man frågar sig, var finns här Bucharins ”lojalitet” och ”oförvitlighet” gentemot hans centralkommitté?

Innebär inte detta tvärtom att en medlem av politiska byrån kränkt *varje* lojalitet gentemot sin centralkommitté gentemot sitt parti? Om detta kallas lojalitet gentemot centralkommittén, vad skall man då beteckna som förräderi mot sin centralkommitté?

Bucharin tycker om att tala om lojalitet, om ärlighet, men varför försöker han inte se på sig själv och fråga sig, om han inte på det mest ohederliga sätt kränker de elementära kraven på lojalitet gentemot sin centralkommitté, då han bedriver hemliga förhandlingar med trotskisterna mot sin centralkommitté och på så sätt sviker sin centralkommitté.

Bucharin talade här om frånvaro av kollektiv ledning i partiets centralkommitté och försäkrade oss att kravet på kollektiv ledning kränkes av majoriteten i centralkommitténs politiska byrå.

Vårt plenum kan naturligtvis uthärda allt. Det kan uthärda även detta skamlösa och hycklande uttalande av Bucharin. Men man måste verkligen ha förlorat skamkänslan för att ha panna att på plenum uppträda mot centralkommitténs majoritet i denna anda.

Vilken kollektiv ledning kan det i själva verket vara tal om här, om centralkommitténs majoritet, som spänt sig för statsvagnen och med uppjudande av alla sina krafter för den framåt, ber bucharingruppen hjälpa till i detta krävande arbete, men bucharingruppen inte bara

vägrar att bistå sin centralkommitté utan tvärtom på allt sätt hindrar den, sticker käppar i hjulen, hotar med avgång från posterna och träffar avtal med partiets fiender, med trotskisterna mot vårt partis centralkommitté?

Vem annan än en hycklare kan förneka att Bucharin, när han går i block med trotskisterna mot partiet och sviker sin centralkommitté, inte önskar och inte kommer att förverkliga någon kollektiv ledning i vårt partis centralkommitté?

Vem annan än en blind kan undgå att se att om Bucharin i alla fall pratar om kollektiv ledning i centralkommittén med en anklagande gest mot centralkommitténs majoritet, så gör han det i syfte att maskera sin svekfulla position?

Det bör observeras att det inte är första gången Bucharin kränker de elementära kraven på lojalitet och kollektiv ledning gentemot partiets centralkommitté. I vår partihistoria finns det exempel på hur Bucharin under Brestfredens period, på Lenins tid, då han hamnade bland minoriteten ifråga om freden, löpte till vänstersocialistrevolutionärerna, till vårt partis fiender, förde hemliga underhandlingar med dem och försökte bilda block med dem mot Lenin och centralkommittén. Vad han den gången träffade avtal med vänstersocialistrevolutionärerna om — det är tyvärr ännu obekant för oss. Men vi vet att vänstersocialistrevolutionärerna då hade för avsikt att häkta Lenin och företa en sovjetfientlig kupp... Det mest förvånande är emellertid att Bucharin, samtidigt som han löpte till vänstersocialistrevolutionärerna och konspirerade med dem mot centralkommittén, då liksom nu fortsatte att larma om nödvändigheten av kollektiv ledning.

I vår partihistoria finns det dessutom exempel på hur Bucharin på Lenins tid, då han hade majoritet i Moskvadistriktets partibyrå och stödde sig på en grupp ”vänster”-kommunister, manade samtliga partimedlemmar att ge uttryck åt sitt misstroende gentemot partiets centralkommitté, vägra att underordna sig densamma och resa frågan om sprängning av vårt parti. Det var under Brestfredens period, sedan centralkommittén redan fattat sitt beslut angående nödvändigheten av att antaga de i Brest föreslagna fredsvillkoren.

Så ser Bucharins lojalitet och kollektiva ledning ut.

Rykov talade här om nödvändigheten av kollegialt arbete. Härvid gjorde han en gest mot .politiska byråns majoritet och sökte göra gällande att han och hans närmaste vänner är för kollegialt arbete, medan politiska byråns majoritet skulle vara mot kollegialt arbete. Samtidigt anförde Rykov inte ett enda faktum som skulle ha bekräftat hans påstående.

Tillåt mig avslöja denna rykovska fabel genom att anföra några fakta, några exempel som visar hur Rykov bedriver kollegialt arbete.

Första exemplet. Ni känner till historien om guldutförelsen till Amerika. Flera av er tror måhända att guldutfördes till Amerika enligt beslut av folkkommissariernas råd eller av centralkommittén, eller med centralkommitténs medgivande, eller med centralkommitténs vetskap. Men det stämmer inte, kamrater. Centralkommittén och folkkommissariernas råd har absolut ingenting med den saken att göra. Det finns ett beslut om att guld inte får utföras utan centralkommitténs sanktion. Detta beslut överträdades emellertid. Vem var det då som beviljade utförelsen? Det visar sig att guldutfördes med tillstånd av en av Rykovs ställföreträdare, med Rykovs vetskap och samtycke.

Är detta kollegialt arbete?

Andra exemplet. Frågan gäller förhandlingarna med en av de privata storbankerna i Amerika, vars egendom nationaliserades efter oktoberomvälvningen och som nu kräver gottgörelse för förlusterna. Centralkommittén har fått kännedom om att ert representant för vår statsbank för underhandlingar med denna bank beträffande villkoren för skadeersättning.

Frågan om privata ersättningsanspråk är som ni vet en av de ytterst allvarliga frågor, som är

direkt förbundna med vår utrikespolitik. Det kan förefalla som om dessa förhandlingar skulle ha förts med samtycke av folkkommissariernas råd eller centralkommittén. Så är emellertid icke fallet, kamrater. Centralkommittén och folkkommissariernas råd har absolut ingenting med den saken att göra. När centralkommittén efteråt fick kännedom om dessa förhandlingar, beslöt den att de skulle avbrytas. Men frågan är: vem sanktionerade dessa förhandlingar? Det visar sig att de sanktionerats av en av Rykovs ställföreträdare med Rykovs vetskap och samtycke.

Är detta kollegialt arbete?

Tredje exemplet. Frågan gäller leveransen av lantbruksmaskiner åt kulaker och medelbönder. Saken är den att ekonomiska rådet vid RSFSR:s folkkommissariers råd, där en av Rykovs ställföreträdare i frågor rörande RSFSR är ordförande, fattade beslut om att minska leveransen av lantbruksmaskiner åt medelbönderna och att öka maskinleveransen åt landsbygdens överskikt, d. v. s. kulakerna. Här har ni texten till denna partifientliga och sovjetfientliga förordning av RSFSR:s ekonomiska råd:

”I Kasachstans och Basjkiriens autonoma socialistiska sovjetrepubliker, i Sibirien och Nedre Volgaprovinserna, i Mellersta Volga- och Uralområdena skall den i föreliggande punkt anvisade procentsiffran beträffande avsättning av lantbruksmaskiner och redskap höjas till 20 procent för landsbygdens överskikt och sänkas till 30 procent för medelskikten.”

Där ser ni: under en period då partiet företar en skärpt offensiv mot kulakerna och organiserar fattigbonde- och medelbondemassorna mot kulakerna, fattar RSFSR:s ekonomiska råd beslut om att sänka normen för maskinleverans åt medelbönderna och att höja normen för leverans åt landsbygdens överskikt.

Och detta kallas leninsk kommunistisk politik!

När centralkommittén efteråt fick kännedom om denna kasus, upphävde den ekonomiska rådets förordning. Men vem sanktionerade denna sovjetfientliga förordning? Den sanktionerades av en av Rykovs ställföreträdare med Rykovs vetskap och samtycke.

Är detta kollegialt arbete?

Det synes mig vara tillräckligt med dessa exempel för att visa, hur det kollegiala arbetet verkställs av Rykov och hans ställföreträdare.

c) Om kampen mot högeravvikelsen

Bucharin talade om ”civilavriktning” av tre medlemmar av politiska byrå, sedan de som han säger ”häcklats” av vårt partis organisationer. Han sade att partiet underkastat tre medlemmar av politiska byrå, nämligen Bucharin, Rykov och Tomskij ”civilavriktning” genom att i pressen och på möten kritisera deras fel, medan dessa tre medlemmar av politiska byrå själva varit ”tvungna” att tåga.

Allt detta är nonsens, kamrater. Det är falska ord av en liberaliserande kommunist, som försöker att desorganisera partiet i dess kamp mot högeravvikelsen. Enligt Bucharin skulle det vara så att om han och hans vänner snärjt in sig i höger-opportunistiska fel, så har partiet inte rätt att avslöja dessa fel utan partiet måste inställa kampen mot högeravvikelsen och vänta till det ögonblick, då Bucharin och hans vänner behagar avsäga sig sina fel.

Kräver inte Bucharin för mycket av oss? Tror han måhända att partiet är till för honom och inte han för partiet? Och vem tvingar honom att tåga, att slå sig till ro, när hela partiet är mobiliserat mot högeravvikelsen och energiskt går till angrepp mot svårigheterna? Varför skulle inte Bucharin och hans närmaste vänner nu tråda fram och energiskt kämpa mot högeravvikelsen och den försonliga inställningen till densamma? Kan någon tvivla på att partiet skulle hälsa Bucharin och hans närmaste vänner välkomna, om de beslutade sig för

detta steg, som inte alls är så svårt? Varför beslutar de sig inte för detta steg, som de dock sist och slutligen måste taga? Måne inte därför att de ställer sin grupps intressen över partiets och dess generallinjes intressen? Vem bär skulden till att Bucharin, Rykov och Tomskij inte är med i kampen mot högeravvikelsen? Är det inte klart att pratet om "civilavriktning" av tre medlemmar av politiska byrån är ett illa maskerat försök av dessa tre medlemmar i politiska byrån att tvinga partiet till tystnad och till att inställa kampen mot högeravvikelsen?

Kampen mot högeravvikelsen får inte betraktas som en underordnad uppgift för vårt parti. Kampen mot högeravvikelsen är en av vårt partis avgörande uppgifter. Om vi i vår egen mitt, inom vårt eget parti, i proletariats politiska stab, som står i spetsen för rörelsen och leder proletariatet framåt — om vi just denna stab tillåter högeravvikarna att fritt existera och fritt fungera — dessa högeravvikare som försöker att demobilisera partiet, att sprida upplösning inom arbetarklassen, att anpassa vår politik till "sovjet"-bourgeoisins smak och sålunda sträcka vapen för svårigheterna i vårt socialistiska uppbygge — om vi tillåter allt detta, vad kommer det att betyda? Kommer det inte att betyda att vi är beredda att bromsa revolutionen, sprida upplösning inom vårt socialistiska uppbygge, fly för svårigheterna, uppges positionerna åt de kapitalistiska elementen?

Förstår Bucharins grupp att om man uppger kampen mot högeravvikelsen, så betyder det att förråda arbetarklassen, att förråda revolutionen?

Förstår Bucharins grupp att vi inte kan övervinna de svårigheter, som vi står inför, utan att övervinna högeravvikelsen och försonligheten gentemot den och att vi inte kan uppnå avgörande framgångar i det socialistiska uppbygget utan att övervinna dessa svårigheter?

Vilket värde har efter allt detta det ömkliga talet om "civilavriktning" av tre medlemmar av politiska byrån?

Nej, kamrater, med liberalt prat om "civilavriktning" kan bucharinmännen inte skrämja partiet. Partiet kräver av dem energisk kamp mot högeravvikelsen och försonligheten gentemot den, skuldra vid skuldra med alla medlemmar av vårt partis centralkommitté. Detta kräver partiet av bucharingruppen för att underlätta arbetarklassens mobilisering, för att bryta klassfiendernas motstånd och organisera ett avgörande övervinnande av svårigheterna i vårt socialistiska uppbygge.

Antingen uppfyller bucharinmännen detta partiets krav, och då kommer partiet att hälsa dem. Eller gör de det inte, och då far de skylla sig själva.

VI. Slutsatser

Jag övergår till slutsatserna. Jag framlägger följande förslag:

1. Framför allt bör bucharingruppens åsikter fördömas. Det är nödvändigt att fördöma denna grupps åsikter, vilka framlagts i dess deklamationer och i uttalanden av dess representanter, och fastslå att dessa åsikter är oförenliga med partiets linje och att de helt sammanfaller med högeravvikelsens position.
2. Bucharins hemliga förhandlingar med Kamenevs grupp bör fördömas såsom det markantaste uttrycket för bucharingruppens illojalitet och fraktionsväsen.
3. Politiken att lämna posterna, som praktiserats av Bucharin och Tomskij, bör fördömas som en grov kränkning av partidisciplinens elementära krav.
4. Bucharin och Tomskij bör avsättas från de poster de innehar och varskos om att centralkommittén blir tvungen att utesluta dem ur politiska byrån vid ringaste försök från deras sida att undandraga sig fullgörandet av centralkommitténs beslut.
5. Det bör vidtagas åtgärder därhän att enskilda medlemmar och suppleanter i politiska byrån i

sina uttalanden på möten icke tillåter sig några som helst avvikelser från partilinjen, från centralkommitténs och dess organs beslut.

6. Det bör vidtagas åtgärder för att partiets linje Och dess ledande organs beslut helt och fullt genomföres i pressen, i parti- såväl som i sovjetpressen, i tidningar såväl som i tidskrifter.

7. Det bör fastställas speciella åtgärder, ända till uteslutning ur centralkommittén och ur partiet, gentemot dem som söker överträda regeln om tystlåtenhet beträffande partiets, dess centralkommittés och politiska byrås beslut.

8. Den resolution i inre partifrågor, som antages av centralkommitténs och centrala kontrollkommissionens förenade plenum, bör tillsändas samtliga lokala partiorganisationer och deltagarna i sextonde partikonferensen men tills vidare icke publiceras i pressen.

Sådan är enligt min mening utvägen ur det läge som, uppstått.

En del kamrater yrkar på att Bucharin och Tomskij omedelbart bör uteslutas ur centralkommitténs politiska byrå. Jag är inte ense med dessa kamrater. Jag anser att man för närvarande kan komma tillrätta utan en sådan ytterlighetsåtgärd.